

ଶୋଷଣ ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରୟୋଜନରେ ହିଁ  
ଶିବଦାସ ଘୋଷ ମାର୍ଚ୍ଚିବାଦ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ

ପଦ୍ମାସ ଘୋଷ

**ଶୋଷଣ ମୁକ୍ତି ସମ୍ରାମର ପ୍ରୟୋଜନରେ ହିଁ  
ଶିବଦାସ ଘୋଷ ମାର୍ଚ୍ଚଦାଦ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ**

ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ: ୨୨ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୨୩

ପ୍ରକାଶକ: ବିଷ୍ଣୁ ଦାସ

ସଂପାଦକମଣ୍ଡଳୀ ସଦସ୍ୟ

ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ.(ସି), ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କମିଟି

୨୧, ଗଙ୍ଗୋତ୍ରୀ ନଗର, ରୋଡ ନଂ -୩

ଶିଶୁପାଳଗଡ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୨

ଫୋନ୍- ୯୪୩୮୧୧୨୯୫୮

୯୪୩୭୩୮୨୦୨୧

ମୁଦ୍ରଣ: କ୍ରାନ୍ତିଚେତନା ପ୍ରେସ,

ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୭୫୧୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ : ୧୫ଟଙ୍କା

## ପ୍ରକାଶକଙ୍କ କଥା

ଏ ଯୁଗର ଅଗ୍ରଣୀ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଚିନ୍ତାନାୟକ ଓ ଦାର୍ଶନିକ, ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ (କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ)ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ, ସର୍ବହାର ମହାନନ୍ଦେତା, ଶିକ୍ଷକ, ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ କମ୍ରେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଜନ୍ମଶତ ବାର୍ଷିକୀ ପାଳନର ସର୍ବଭାରତୀୟ ଉଦ୍‌ଯାପନୀ ଜନସଭା ୫ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୨୩ କଲିକତାରର ବିଗେଡ୍ ପ୍ୟାରେଡ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଦେଶର ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟରୁ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ଲକ୍ଷାଧିକ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଏହି ମହାସମାବେଶରେ ଦଳର ସାଧାରଣ ସମ୍ପାଦକ କମ୍ରେଡ୍ ପ୍ରଭାଷ ଘୋଷ ବକ୍ତବ୍ୟ ରଖିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସର୍ବସ୍ତରର ସାଧାରଣ ମଣିଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଏହି ବକ୍ତବ୍ୟ ପହଞ୍ଚାଇବାର ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରୟୋଜନୀୟତାକୁ ଉପଲକ୍ଷ୍ କରି ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ) ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କମିଟି ପକ୍ଷରୁ ଏହାର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରାଗଲା ।

ଆମେ ଆଶା କରୁ ଏକ ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜନୈତିକ ଲକ୍ଷରେ ସଂଗ୍ରାମୀ ବାମପନ୍ଥୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଢି ତୋଳିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ପୁସ୍ତକଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଭୂମିକା ପାଳନ କରିବ । ଅନୁବାଦ ଓ ମୁଦ୍ରଣ ଜନିତ ଯେକୌଣସି ତ୍ରୁଟି ପାଇଁ ଆମେ ଦାୟୀ ରହିବୁ ।

୨୨ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୨୩  
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବିଷ୍ଣୁ ଦାସ  
ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(ସି)  
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କମିଟି

## ଶୋଷଣ ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରୟୋଗନରେ ହିଁ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ମାର୍ଣ୍ଣବାଦ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ

ଆଜିକାର ଏହି ସମାବେଶକୁ ଆସିଥିବା କୃଷକ, ଶ୍ରମିକ, ଛାତ୍ର, ଯୁବକ, ମହିଳା, ବିଭିନ୍ନ ବୃତ୍ତିର ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଜନଗଣ ଏବଂ ଭାତୃପ୍ରତିମ ପାର୍ଟିର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ଆମ ପାର୍ଟିର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କମିଟି ପକ୍ଷରୁ ମୁଁ ସ୍ୱାଗତ ଜଣାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ଆମର କର୍ମୀମାନେ ଯେତେବେଳେ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରୁଥିଲେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ସହକାରେ ଓ ଉଦାରଭାବରେ ଯେଉଁ ଲୋକମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି, ଆମର ଯେଉଁ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି- ସେମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି । ସେମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଏହି ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ ନକରି ପାରିଥିଲେ, ଆଜିକାର ଐତିହାସିକ କର୍ମସୂତା ଆମେ ସମ୍ପନ୍ନ କରିପାରି ନଥାନ୍ତୁ । ଆମର ସେହି କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ଆପଣମାନେ ଜାଣନ୍ତି, ଆମେ ସବୁ ସମୟରେ ହିଁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁ । ଏହି ସମାବେଶରେ ଯୋଗଦେଇଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ବଙ୍ଗଳା । ତେଣୁ ମୁଁ ମୋର ବକ୍ତବ୍ୟ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାରେ ରଖିବି । ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକମାନେ ଏଥିପାଇଁ ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବେ ।

### ଯଥାର୍ଥ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଗଢ଼ି ତୋଳିବାର

#### ସେହି କଠିନ ସଂଗ୍ରାମର ଦିନଗୁଡ଼ିକ

ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସର୍ବହରାର ମହାନ ନେତା କମ୍ପ୍ରେତ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟର କେତୋଟି ଲାଇନ୍ ପଢ଼ି ଶୁଣାଇବି । “ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଦଳ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, କଣ ଥିଲା ଆମର ? କିଛି ହିଁ ନଥିଲା । ଟଙ୍କା ନାହିଁ, ପଇସା ନାହିଁ, ଲୋକବାକ ନାହିଁ, ରହିବା ପାଇଁ ଜାଗା ନାହିଁ, କେହି ଚିହ୍ନେ ନା, କେହି ଜାଣେ ନା । x x x ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଅଳ୍ପ ବୟସର ଯୁବକ, ସେହି ମୁଁ କହୁଛି, ଭାରତବର୍ଷରେ ଯଥାର୍ଥ କୌଣସି ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ ନାହିଁ, ଦଳ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେବ । ଅନେକେ ହିଁ ଯୁକ୍ତି ଶୁଣି କହିଛନ୍ତି, ଏହା ତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ତ ଭଲ, ମାତ୍ର ଏହା ପାଗଳ ଭଳି କଥା । ଏହା ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟାପାର । ଏହା ହୋଇ ପାରେନା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବେଶୀ ଡର୍କ କରିନି । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଲଟା ଉତ୍ତର କରିଛି, ହଁ, ହେବ ନାହିଁ, ମାନି

ନେଲି । ତା'ହେଲେ କଣ କରିବାକୁ ହେବ କୁହନ୍ତୁ । ଗୋଲାମି କରିବି ? ଦଲାଲି କରିବାକୁ ହେବ ? ବିବେକ ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ହେବ ? ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ । ଏହି ଲଢ଼େଇ କରିବାକୁ ଯାଇ ଯଦି ଖାଇବାକୁ ନପାଇ ରାସ୍ତାରେ ପଡ଼ି ମରିବି ଯାଏ, ତେବେ ମୁଁ ମଥା ଉଜ କରି ମରିବି- ମୋତେ ଗୁଳି କରି ମାରି ଦିଆଯାଇ ପାରେ, କିନ୍ତୁ ମୋତେ କିଶାୟାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏପରିକି ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିବା ଭଳି ଘର ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରାଯାଇ ପାରିନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ ନଖାଇ ଦିନ ପରେ ଦିନ ଏକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିରୁଦ୍ଧ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ଆମକୁ ଏକ ନୂତନ ପାର୍ଟି ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ହୋଇଛି, ଏହାକୁ ନେଇ ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ଆମ ମନରେ କୌଣସି କ୍ଷୋଭ ନଥିଲା ।

ସିପିଆଇ ସେତେବେଳେ ଏକାଧିକ ଏକ ପାର୍ଟି । ଆନ୍ତର୍ମାନଙ୍କୁ ଦେଖେଇ ବିଦ୍ରୁପ କରିଛି, କହିଛି, ଛତୁ ଫୁଟିଛି । କହିଛି, ଚେମିଶିଆ ଗୋଟିଏ ଚଢ଼େଇ ଆଉ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ ଗୋଟିଏ ପାର୍ଟି- ଏମାନଙ୍କ ସହିତ ପୁଣି ଶସିବାକୁ ପଡ଼ିବ ! ଏସବୁକୁ ମୁଁ ରୁପ କରି ସହ୍ୟ କରିଛି । ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ବିଦ୍ରୁପକୁ ଦେହକୁ ନେଇ ନାହିଁ । କେବଳ ଦଳଟିକୁ ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ନେଇ ଆଗେଇଛି । ଆମେ କେତେ ବର୍ଷ ମଣିଷାରେ ଶୋଇଛୁ, କେତେ ଶୀତ-ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଆମର ଏଭଳି କିଟିଛି । x x x ଆମେ କେତେ ଦିନ ଖାଇନୁ, କାହା ପାଖରେ ତା କହିବା ପାଇଁ ଲଜ୍ଜାବୋଧ କରୁଥିଲୁ । କାରଣ ମନେ ହେଉଥିଲା, ଖାଇବା ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିନୁ, ସମର୍ଥକ ନାହାନ୍ତି, ପାଞ୍ଚଟା ପଇସା ଚାନ୍ଦା ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିନୁ, ଲୋକେ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି, ଏହା ଆମର ତ ଅକ୍ଷମତା । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ଗର୍ବ କରି କହିବାର କ'ଣ ଅଛି । ତ୍ୟାଗର କି ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଅଛି ! ....ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କର ଅଭାବ, ଅନଚନ, ହଜାର ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଯାହା ଦେଖି ସାଧାରଣ ମଣିଷ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁଃଖ କରନ୍ତି, ସେହି ଆପାତଃ ଦୃଷ୍ଟ ଦୁଃଖମୟ ବିପ୍ଳବୀ ଜୀବନର ନିରନ୍ତର ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ରହି ଜଣେ ବିପ୍ଳବୀ ଯେଉଁ ଶାନ୍ତି ଓ ଆନନ୍ଦ ଖୋଜି ପାଏ, ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଘର ଦ୍ଵାର, ଗାଡ଼ି ମୋଟର ଆରାମ ମଧ୍ୟରେ ତାର ସନ୍ଧାନ ଖୋଜି ପାଏନା । ବିପ୍ଳବ ଠାରୁ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ, ବିପ୍ଳବୀ ଜୀବନ ଠାରୁ ବଡ଼ ଜୀବନ ତା'ର ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । x x x ମୁଁ ଜାଣେ, ମୋତେ ହୁଏତ ନଖାଇ ମରିବାକୁ ହେବ । ଗୋଟିଏ ଲୋକ ନଖାଇ ମରୁଛି କି ନା ତାର ଖବର ନେବାକୁ ମଧ୍ୟ କେହି ଆସିବେ ନାହିଁ । x x x ମାତ୍ର କୌଣସି କିଛି ହିଁ ବିଫଳରେ ଗଲି ଯାଏନା, ସମସ୍ତ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ହିଁ ଜାଣନ୍ତି, ଏହି ଯେ ସେ ନଖାଇ ନପିଇ ନିଃଶେଷ ହୋଇ ମରିଗଲା, ଦଶଜଣ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ପଢ଼ଶ-ଶହେ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖାଲି କହିଗଲା ଯେ ଯଥାର୍ଥ ବିପ୍ଳବୀ ଆଦର୍ଶ ଓ ଦଳଛଡ଼ା କିଛି ହେବ ନାହିଁ, ଏହା ବ୍ୟର୍ଥ ହୁଏନା, ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇ ପାରେନା ।”

ସେ କହିଥିଲେ, ଏହି ସଂଗ୍ରାମ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇ ପାରେନା । ଏହି ସଂଗ୍ରାମ ଯେ ବ୍ୟର୍ଥ ହୋଇ ନାହିଁ, ଏହି ବିଶାଳ ସମାବେଶ ହିଁ ତାହା ଦେଖାଇ ଦେଇଛି । ସମଗ୍ର ଦେଶର ଆମ ସଂଗଠନର ଏକ କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶକୁ ନେଇ ଆଜିକାର ଏହି ସମାବେଶ । ଦେଶର ୨୬ଟି ରାଜ୍ୟରୁ କର୍ମୀ ଏବଂ ସମର୍ଥକମାନେ ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଆମର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତିକୁ ଏକତ୍ର ସମ୍ମିଳିତ କରିବା ଭଳି ଉପଯୁକ୍ତ ଯାନବାହାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାର ଆର୍ଥିକ କ୍ଷମତା ଆମର ନାହିଁ । କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଆଜି ମଧ୍ୟ ଆମ ବୁକୁ ମଧ୍ୟରେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପଥରେ ହିଁ ଏହି ପାର୍ଟି ଝଲୁଛି, ଏହି ପାର୍ଟି ଆଗେଇ ଝଲୁଛି । ଏଇ ସେହି ସହର ଯେଉଁଠି ଏହି ମଣିଷଟି ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ ଗଢ଼ିବାର ସ୍ୱପ୍ନ ନେଇ ଦିନ ପରେ ଦିନ, ମାସ ପରେ ମାସ, ଅଭୁକ୍ତ ଅର୍ଦ୍ଧାଭୁକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ରହି, କେତେବେଳେ ଖୋଲା ଆକାଶ ତଳେ, କେତେବେଳେ ପାର୍କରେ, କେତେବେଳେ ପୁଣି ରେଳ ଷ୍ଟେସନରେ, କେତେବେଳେ ପୁଣି କୋଲେ ମାର୍କେଟର ଛାତ ଉପରେ ରାତି କାଟିଛନ୍ତି । ଟିକେ ଆଶ୍ରୟ ମିଳିନି, ଖାଦ୍ୟ ମିଳିନି, ମାତ୍ର ସେ ଏକ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ନେଇ ଆଗେଇ ଯାଇଛନ୍ତି । କୌଣସି ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ, ଏମ୍.ପି ବଳରେ ନୁହେଁ, କୌଣସି ସରକାରୀ ଶକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ନୁହେଁ, କୌଣସି ମିଡ଼ିଆର ପ୍ରଚାର ବଳରେ ନୁହେଁ, ଏକମାତ୍ର ମହାନ ମାର୍କବାଦ-ଲେନିନ୍‌ବାଦ ଓ ଏହାକୁ ଆହୁରି ଯିଏ ବିକଶିତ, ଉନ୍ନତ କରିଛନ୍ତି, ସେହି କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କର ଚିନ୍ତାଧାରାର ଶକ୍ତି ବଳରେ ହିଁ ଏହି ପାର୍ଟି ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ବିସ୍ତାରଲାଭ କରୁଛି ।

ସେଇ ସମୟରେ ଏହି ମହାନ ମଣିଷଟିକୁ ଯେଉଁମାନେ ବ୍ୟଙ୍ଗ ବିଦ୍ରୁପ କରିଥିଲେ, ସେହିଭଳି ତିନୋଟି ଦଳ ଆର୍.ସି.ପି.ଆଇ, ତେମୋକ୍ରାଟିକ୍ ଭ୍ୟାନଗାତ, ବଳସେଭିକ୍ ପାର୍ଟିର ଆଜି ଆଉ କୌଣସି ଅସ୍ତିତ୍ୱ ନାହିଁ । ଆର୍.ଏସ୍.ପି, ଫରୱାଡ଼ ବ୍ଲକ୍ ଯେ କ୍ରମାଗତ ଦୁର୍ବଳ ହେଉଛି, ଆମ ଠାରୁ ଏହା ଭଲଭାବରେ ସେହି ଦଳର ନେତାମାନେ ହିଁ ଜାଣନ୍ତି । ଆଉ ଏକ୍ୟବଜ୍ ସି.ପି.ଆଇ ଦିନେ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ମୁଖ୍ୟ ବିରୋଧୀ ଦଳ ଥିଲା । ୧୯୬୪ ମସିହାରେ ଦଳ ବିଭକ୍ତ ହେଲା ପରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍) ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଥିଲା । ଏକଦା କେରଳ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ, ତ୍ରିପୁରାରେ ସେମାନେ ସରକାର ଚଳାଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ସେମାନଙ୍କର କି ପାଦୁର୍ଭାବ ! ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ଲଗାତରଭାବେ ୩୪ ବର୍ଷ ସରକାର ଚଳାଇ ସେମାନେ ଏତେ ଶକ୍ତି ସଂଚୟ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ବର୍ତ୍ତମାନ କ୍ଷମତାରୁପ୍ତ ହୋଇ ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ ସକାଶେ କଂଗ୍ରେସ ଓ ଜଣେ ପିରକୁ ସିକୁଲାର ବନେଇ ସେମାନଙ୍କ ହାତ ଧରି ଛିଡ଼ା ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଆମେ କିନ୍ତୁ ସଠିକ୍ ବିପ୍ଳବୀ ଆଦର୍ଶର ଶକ୍ତି ବଳରେ ଆଗୋଉଛୁ ।

ଏକ ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାରର ବଡ଼ ପୁଅ ଥିଲେ କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ । ସେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ବିପ୍ଳବବାଦର ଆହ୍ୱାନରେ

କୈଶୋରରେ ହିଁ ଘର ଛାଡ଼ିଥିଲେ, ଗରିବ, ନିମ୍ନମଧ୍ୟବିତ୍ତ ପରିବାରର ବାପା-ମା' କହୁଥିଲେ, ଆମକୁ କିଏ ଦେଖିବ ? ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର କଥା କହିଥିଲେ- ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ନିଃସ୍ୱ ବାପା-ମା' ରାସ୍ତା ଘାଟରେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ସନ୍ତାନ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛିବା ମୋର କାମ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଏକ ଐତିହାସିକ ଉକ୍ତି- 'ବପୁବୀ ରାଜନୀତି ଉଚ୍ଚତର ହୃଦୟବୃତ୍ତି', ଯାହା ସମସ୍ତ ଯୁଗର ସମସ୍ତ ବଡ଼ ମଣିଷଙ୍କର ଅବ୍ୟକ୍ତ କଥା, ତାଙ୍କ ମୁଖରୁ ବ୍ୟକ୍ତ ହୋଇଛି । ସମସ୍ତ ଯୁଗରେ, ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ଠାରୁ ଯିଶୁ, ମହମ୍ମଦ, ନବଜାଗରଣର ମନାଷୀବୃନ୍ଦ, ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଏବଂ ସର୍ବହାର ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନର ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କର, ସମସ୍ତଙ୍କର ଏହା ହିଁ ହେଉଛି ମନର ଅବ୍ୟକ୍ତ କଥା । ଏହା ସେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।

### କାହିଁକି ସେ ବିଜ୍ଞାନଭିତ୍ତିକ ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ

ସେହି ସମୟରେ ସେ କେବଳ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନର ଅବସାନ ଚାହୁଁ ନଥିଲେ, ସେ ମଧ୍ୟ ଚାହୁଁ ଥିଲେ ଗରିବ ମଣିଷର ଶୋଷଣରୁ ମୁକ୍ତି । ମାତ୍ର କିଭଳି ତାହା ସମ୍ଭବ, ସେହି ପଥ ଖୋଜୁଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ ସତ୍ୟାନୁସନ୍ଧାନୀ । ଜନଗଣଙ୍କ ମୁକ୍ତିର ସଠିକ୍ ପଥ କେଉଁଠି ? ଧର୍ମୀୟ ପଥରେ କ'ଣ ସେହି ମୁକ୍ତି ସମ୍ଭବ ? ସେ ବିଚାର କରି ଦେଖିଲେ, ସେ ପଥରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । କାରଣ ଧର୍ମୀୟ ଚିନ୍ତାର ଶେଷ କଥା ହେଉଛି- ଏହି ଦୁନିଆକୁ ଚଳାନ୍ତି ସର୍ବଶକ୍ତିମାନ ଭଗବାନ, ଆଲ୍ଲା, ଗତ । ଧନୀ-ଗରିବ ତାଙ୍କର ହିଁ ସୃଷ୍ଟି । ଭଲମନ୍ଦ ଯାହା କିଛି ଘଟୁଛି, ସବୁ ହିଁ ବିଶ୍ୱପିତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା, ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାରେ ହିଁ କର୍ମ । ଧନୀମାନେ ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ପୁଣ୍ୟ ବଳରେ ଧନୀ ହେଉଛନ୍ତି ଆଉ ଗରିବମାନେ ପୂର୍ବଜନ୍ମର ପାପର କର୍ମଫଳ ଭୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ, ଗୀତା, କୋରାନ, ବାଇବେଲ, ବେଦ-ବେଦାନ୍ତ, କେଉଁଠାରେ ବି ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନାହିଁ ଯେ, ବେକାରମାନଙ୍କୁ କେମିତି ଚାକିରୀ ମିଳିବ, ଛଟେଇ କିଭଳି ବନ୍ଦ କରାଯାଇ ପାରିବ, ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ କିଭଳି ରୋକାଯାଇ ପାରିବ, ଶିକ୍ଷାର ସୁଯୋଗ, ଚିକିତ୍ସାର ସୁଯୋଗ, ବଞ୍ଚିବାର ସୁଯୋଗ କିଭଳି ମିଳି ପାରିବ, ନାରୀର ମର୍ଯ୍ୟାଦା କିଭଳି ରକ୍ଷାପାଇବ ।

ଅତୀତର ବଡ଼ ମଣିଷମାନଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟରୁ କ'ଣ ଏହି ପଥର ସନ୍ଧାନ ମିଳିବ ? ସେଠି ମଧ୍ୟ ଦେଖୁଛନ୍ତି ମତପାର୍ଥକ୍ୟ । ଜଣେ ମହାପୁରୁଷ ବିଦ୍ୟାସାଗର । ସେ କହିଛନ୍ତି, ବେଦ-ବେଦାନ୍ତରେ, ଧର୍ମୀୟ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସତ୍ୟ ନାହିଁ । ଏଗୁଡ଼ିକ ସବୁ ଭ୍ରାନ୍ତ । ଆତ୍ମମାନଙ୍କୁ ଜାଣିବାକୁ ହେବ ଯୁରୋପର ବିଜ୍ଞାନ, ଯୁରୋପର ବସ୍ତୁବାଦ । ବିଦ୍ୟାସାଗର

ଇଶ୍ଵର ମାନୁନଥିଲେ । ପୁଣି ଆଉ ଜଣେ ମହାପୁରୁଷ ବିବେକାନନ୍ଦ, ଯିଏ ବେଦାନ୍ତର ଜୟଗାନ କରିଗଲେ । ସେହି ବିବେକାନନ୍ଦ ହିଁ କହୁଥିଲେ, ବିଦ୍ୟାସାଗର ଜଣେ ଖୁବ ବଡ଼ ମଣିଷ । ତା'ହେଲେ କାହାର କଥା ମାନିବେ ? ବିଦ୍ୟାସାଗର ନା ବିବେକାନନ୍ଦ ? କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ବୁଝିଲେ, ଏହାର ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଏକମାତ୍ର ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ଚିନ୍ତା ଦେଇପାରିବ । ବିଜ୍ଞାନର ସମସ୍ତ ଆବିଷ୍କାର ହିଁ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ଦ୍ଵାରା ପ୍ରମାଣିତ । ଜଳ କ'ଣ- ବିଜ୍ଞାନର ଉତ୍ତର ବିଶ୍ଵରେ ସର୍ବତ୍ର ସମାନ । ଇଲେକ୍ଟ୍ରିସିଟି କ'ଣ- ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ । ଏଗୁଡ଼ିକ ପରୀକ୍ଷିତ, ପ୍ରମାଣିତ । ଏହି ବିଜ୍ଞାନକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଯେଉଁ ଐତିହାସିକ ଦର୍ଶନ ମାର୍କ୍ସବାଦ ଆସିଛି, ତା' ହେଉଛି ବିଜ୍ଞାନଭିତ୍ତିକ ଦର୍ଶନ । ଏହି ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ଭିତ୍ତି କରି ହିଁ ଏକମାତ୍ର ସଠିକ୍ ସତ୍ୟର ସନ୍ଧାନ ମିଳିଥାଏ ।

ବିଜ୍ଞାନ ଦର୍ଶାଇଛି, ବସ୍ତୁଜଗତ ନିରନ୍ତର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ, ଗତିଶୀଳ । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନର, ଏହି ଗତିର ନିୟମ ଅଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ବିଶେଷ ବସ୍ତୁର ବିଶେଷ ନିୟମ ଅଛି । ବିଜ୍ଞାନର ବିଭିନ୍ନ ଶାଖାରେ ବିଭିନ୍ନ ନିୟମ ଅଛି । ଏହି ନିୟମକୁ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ପଦ୍ଧତିରେ ଜଣାଯାଏ । ଏହାରି ଭିତ୍ତିରେ କ୍ରିୟା କରାଯାଏ । ଯେଉଁଲି ବସ୍ତୁକୁ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଏନା, ଧ୍ଵଂସ କରାଯାଏନା, ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ବସ୍ତୁର ନିୟମକୁ ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଏନା କି ଧ୍ଵଂସ କରାଯାଏନା । ବିଭିନ୍ନ ଶାଖାର ବିଭିନ୍ନ ନିୟମକୁ କୋ-ଅଡ଼ିନେଟ କରି, କୋ-ରିଲେଟ କରି ସାଧାରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରୁ ଆବିଷ୍କାର ହୋଇଛି ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଦର୍ଶନ ।

ଫଳରେ ମାର୍କ୍ସବାଦ ବିଜ୍ଞାନଭିତ୍ତିକ ଦର୍ଶନ, ଯା'ଭିତ୍ତିରେ ନିୟମ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ, ନିରନ୍ତର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ବିଶ୍ଵର ସମସ୍ତ କିଛିକୁ ଷ୍ଟି କରାଯାଏ । ଏକମାତ୍ର ଏହାରି ଭିତ୍ତିରେ ହିଁ ଯେଉଁ ସତ୍ୟ ମିଳିବ, ସେହି ସତ୍ୟର ଭିତ୍ତିରେ ସମସ୍ତ ମଣିଷକୁ ପଥ ଦେଖାଇବା ସମ୍ଭବ । ଏହି ମାର୍କ୍ସବାଦ ଦର୍ଶାଇଛି, କୌଣସି ସମାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଏହାର ଅର୍ଥନୀତି, ରାଜନୀତି, ନୀତି ନୈତିକତା, ବିଧିବିଧାନ, ଚିନ୍ତା ଭାବନା ଇତ୍ୟାଦି କୌଣସିଟି ଚିରସ୍ଥାୟୀ ନୁହେଁ । ବସ୍ତୁଜଗତ ଭଳି ଏହା ନିୟମ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଓ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ । ମଣିଷର ସଚେତନ ଭୂମିକା ହିଁ ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟାଇଥାଏ । ଏହି ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ହତ୍ତିଆର କରି ହିଁ ସେ ଏଦେଶର ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ବିଫଳ କରିଥିଲେ ।

ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ, ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଏତେ ସହିଦଙ୍କ ଏତେ ବଳାଦାନ, ଅଥଚ ନେତୃତ୍ଵରେ ଅଛି ଟାଟା-ବିରଲାଙ୍କ ଭଳି ପୁଞ୍ଜିପତିମାନଙ୍କ ବ୍ୟାକିଂରେ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ କଂଗ୍ରେସ । ଆଉ ଏକ ଧାରାର ନେତୃତ୍ଵରେ ଅଛନ୍ତି ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ସଶସ୍ତ୍ର ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନମାନେ- ଅନୁଶୀଳନ ସମିତି, ଯୁଗାନ୍ତର, ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ରିପ୍ଲୁବିକାନ ପାର୍ଟି, ଗଢ଼ର ପାର୍ଟି, ଏହିଭଳି ବହୁ ବିଭିନ୍ନ ବିପ୍ଳବୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ।

## ନେତାଜୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନକୁ ସିପିଆଇ ସ୍ୱୀକାର କରିନାହିଁ

ସେହି ସମୟରେ ୧୯୨୫ ମସିହାରେ ମହାନ ଷ୍ଟାଲିନ କହିଥିଲେ, “.... ଭାରତବର୍ଷର ଜାତୀୟ ବୁର୍ଜୁଆମାନେ ଆପୋଷକାମୀ ଓ ବିପ୍ଳବୀ ଶକ୍ତିରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ବୁର୍ଜୁଆମାନଙ୍କର ଆପୋଷକାମୀ ଅଂଶ ଇତିମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ସହିତ ଚୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ ବିପ୍ଳବକୁ ବେଶୀ ଭୟ କରନ୍ତି ଏବଂ ଦେଶର ସ୍ୱାର୍ଥଠାରୁ ମୁନାଫାର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ବେଶୀ ଗଣ୍ୟ କରନ୍ତି । .... ଏହି ଆପୋଷକାମୀ ଜାତୀୟ ବୁର୍ଜୁଆମାନଙ୍କୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରି ଗ୍ରାମ ଓ ସହରର ଜନଗଣଙ୍କୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଗ୍ରାମର ନେତୃତ୍ୱ ଦେବା ପାଇଁ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିକୁ ବୁର୍ଜୁଆମାନଙ୍କର ବିପ୍ଳବୀ ଅଂଶ ସହିତ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ବୁଲ୍ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେବ ।”

କମ୍ରେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ, କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ବୋଲି ପରିଚିତ ସିପିଆଇର ଭୂମିକା ଷ୍ଟାଲିନଙ୍କର ଏହି ଆବେଦନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିରୋଧୀ, ମାର୍କ୍ସବାଦ ବିରୋଧୀ । ଏକଦା ଭାରତବର୍ଷର ବିକ୍ଷିପ୍ତ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ ଆପୋଷମୁଖୀ ଗାନ୍ଧୀବାଦୀ ନେତୃତ୍ୱର ବିକଳ ଭାବେ ନେତାଜୀ ସୁଭାଷଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ଏହି ସୁଭାଷ ବୋଷ ହରିପୁରା କଂଗ୍ରେସରେ କହିଥିଲେ, ସୋଭିଏତ ୟୁନିୟନ ଆମର ବନ୍ଧୁ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀମାନେ ଯେଉଁ ଦେଶ ଭୟରେ କମ୍ପୁଛନ୍ତି । କହିଥିଲେ, ସାଧୁନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଶ୍ରମିକ-କୃଷକମାନଙ୍କୁ ସାମିଲ କରିବାକୁ ହେବ, ଜମିଦାରୀ ପ୍ରଥାର ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାକୁ ହେବ । କହିଥିଲେ, ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦରକାର । ଏହା ଫଳରେ ବୁର୍ଜୁଆମାନେ, କ୍ରିଟିକ-ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀମାନେ, ଗାନ୍ଧୀବାଦୀମାନେ ଭୟ ପାଇଗଲେ । ସେମାନେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତ୍ରିପୁରା କଂଗ୍ରେସରେ ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତିଭାବେ ପଟ୍ଟାଭି ସିତାରାମାୟାଙ୍କୁ ଠିଆ କରାଇଲେ । ତା’ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ସୁଭାଷବୋଷ ସଭାପତି ଭାବେ ଜୟଯୁକ୍ତ ହେଲେ । ମାତ୍ର ଜିତିବା ପରେ ବୁର୍ଜୁଆମାନେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କଲେ । ତ୍ରିପୁରା ଅଧିବେଶନରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଣିଲେ ଯେ କଂଗ୍ରେସ ସଂଗଠନରେ ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ମତ ନେଇ ସମସ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ । ତାଙ୍କର ଅନୁମୋଦନ ନେଇ ଓ୍ୱାର୍କିଂ କମିଟି ମଧ୍ୟ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବରେ ସି.ପି.ଆଇ ଓ କଂଗ୍ରେସ ସୋସାଲିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଗାନ୍ଧୀବାଦୀମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କଲେ । ସୁଭାଷବୋଷ ପରାସ୍ତ ହେଲେ । ଏହାପରେ କଂଗ୍ରେସ ନେତୃତ୍ୱ ନାନା ଆଳରେ ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କୁ କୌଣସି କାମ କରିବାକୁ ଦେଉନଥିଲେ । ଫଳରେ କଲିକତାର ଓ୍ୱେଲିଂଟନ ସ୍କୋୟାରରେ ୧୯୩୯ ମସିହାର ଅଧିବେଶନରେ ସେ ପଦତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲେ । ଏହା ପରେ ସେ କ୍ରିଟିକ

ବିରୋଧ ଆନ୍ଦୋଳନର ଡାକରା ଦେବାରୁ ତାଙ୍କୁ କଂଗ୍ରେସ ସସପେଣ୍ଡ କଲା । ଅର୍ଥାତ୍, ନେତାଜୀଙ୍କ ଭାଷାରେ ‘କଂଗ୍ରେସରୁ ବିତାଡ଼ିତ କରାଗଲା’ । ଆଜି ଅନେକ ହିଁ ଏହିସବୁ ଇତିହାସ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

ତା’ପରେ ସୁଭାଷ ଚନ୍ଦ୍ର ବୋଷ ରାମଗଡ଼ରେ ୧୯୪୦ ମସିହାରେ ଏକ ପାଲଟା ଅଧିବେଶନରେ ‘ଲେଫ୍ଟ କନସୋଲିଡେସନ୍’ ଫୁଣ୍ଟ ଗଢ଼ିବାର ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିକୁ କହିଥିଲେ, “....ଏକମାତ୍ର ଏହିଭଳି ଭାବେ ହିଁ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ଅଟକା ଯାଇ ପାରିବ ଏବଂ ଏକ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଦଳ ଗଢ଼ି ଉଠିବାର ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ପାରିବ ।” ମାତ୍ର ସେମାନେ ଯାଇନଥିଲେ । ସୁଭାଷ ବୋଷ ଦୁଃଖରେ କହିଥିଲେ, “କମ୍ୟୁନିଜିମ୍‌ର ବିଶ୍ୱଜନନ ଏବଂ ମାନବିକ ଆବେଦନ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଭାରତରେ କମ୍ୟୁନିଜିମ୍ ଅଧିକ ଅଗ୍ରଗତି କରିପାରି ନାହିଁ । ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହି କାରଣରୁ ଯେ, ଏଦେଶରେ ଏହାର ନେତାମାନେ ଯେଉଁ ସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ଓ କଳାକୌଶଳ ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି, ତା’ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଜନଗଣଙ୍କୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ବନ୍ଧୁ ଏବଂ ସହଯୋଗୀ ତିଆରି କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେମାନଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁଭାବପନ୍ନ କରି ଦିଅନ୍ତି ।” ସେମାନେ ସୁଭାଷ ବୋଷକୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟରେ ରଖି ବୁର୍ଜୁଆମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱର ବିକଳ ନେତୃତ୍ୱ ଗଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗକୁ କାମରେ ଲଗାଇଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ବାସ୍ତବରେ ବୁର୍ଜୁଆ ନେତୃତ୍ୱକୁ ହିଁ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ । ଶ୍ରମିକ-କୃଷକଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସାମିଲ କରିବା ପାଇଁ ସଂଗଠିତ କଲେ ନାହିଁ । ୧୯୪୨’ର ଅଗଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷରେ ନିଆଁ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା, ଇଂରେଜମାନେ ଭୟରେ କମ୍ପୁଥିଲେ, ଗାନ୍ଧୀବାଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଭୟରେ କମ୍ପୁଥିଲେ । ସିପିଆଇ ସେହି ଅଗଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନର ବିରୋଧୀତା କଲା । ଏଦେଶରେ କିଛି ଲୋକ ଭାବିଥିଲେ ଯେହେତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧରେ ଫାସିଷ୍ଟ ଶକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସୋଭିଏତ୍ ୟୁନିୟନ୍ ଇଂଲଣ୍ଡ ସହିତ ମିତ୍ରୀ କରିଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ସୋଭିଏତ୍ ୟୁନିୟନ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସି.ପି.ଆଇ ଏହି କାମ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ଏହି ଧାରଣା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ ଥିଲା । କାରଣ ସି.ପି.ଆଇର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଯେତେବେଳେ ୧୯୪୨ ମସିହାରେ ମସ୍କୋ ଯାଇଥିଲେ, ଷ୍ଟାଲିନ୍ ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ୧୯୪୨ ମସିହାର ଭୂମିକା ନିମନ୍ତେ ତାହା ସମାଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ଏହା ହିଁ ହେଉଛି ସି.ପି.ଆଇର ଭୂମିକା । ସୁଭାଷ ବୋଷ କଣ୍ଟା ଦ୍ୱାରା କଣ୍ଟା କାଢ଼ିବାର କୌଶଳ ଭାବେ ଜାପାନର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ଆଇ.ଏନ୍.ଏ. ବାହିନୀ ଗଠନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଭଳି ଦେଶପ୍ରେମୀ କ’ଣ ଜାପାନର ଦଳାଳ ଥିଲେ ? ସେ କ’ଣ ଭାରତବର୍ଷରେ ଜାପାନର ରାଜତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ? ସେ ଇଂରେଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜାପାନକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେ ଆଇ.ଏନ୍.ଏ. ବାହିନୀକୁ ସୋଭିଏତ ୟୁନିୟନ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ

ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଦେଇ ନଥିଲେ । ଅଥଚ, ସିପିଆଇ ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କୁ କହିଥିଲା, ଜାପାନର ଦଲାଲ । ଯେତେବେଳେ ଦେଶ ବିଭାଜନର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା ଦେଶ ବିଭାଜନ ଚାହୁଁଲା, ମୁସଲିମ୍ ଲିଗ୍ ଚାହୁଁଲା, ସିପିଆଇ ମଧ୍ୟ ଦେଶ ବିଭାଜନକୁ ସମର୍ଥନ କଲା । କହିଲା- ହିନ୍ଦୁ ଅଲଗା ଜାତି, ମୁସଲମାନ ଅଲଗା ଜାତି ।

### ସିପିଆଇ ମୂଳରୁ ଭୁଲ ଥିଲା

### ତେଣୁ ଗଢ଼ିବାକୁ ହେଲା ସଠିକ୍ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି

ଏହିସବୁ ଘଟଣାବଳୀକୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ମାର୍କ୍ସବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଷ୍ଟଡି କରିଥିଲେ । କାହିଁକି ଏହା ହେଲା, ତା ଷ୍ଟଡି କରିଥିଲେ- ବୁଝିପାରିଥିଲେ । ସେ ବୁଝିଥିଲେ, ସିପିଆଇର ନେତାମାନେ ସତ, ନିଷ୍ଠାବାନ, ମାର୍କ୍ସବାଦରେ ଏମାନଙ୍କର ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଅଛି- ଏକଥା ଠିକ୍ । ମାତ୍ର ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଆଉ ଜ୍ଞାନ ସମାନ ନୁହେଁ । ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ହେଉଛି ଅନେକ ବହି ପଢ଼ିବା, ପୋଥିଗତ ବିଦ୍ୟା । ମାର୍କ୍ସବାଦ ପୋଥିଗତ ବିଦ୍ୟା ଦ୍ଵାରା ଆୟତ୍ତ କରାଯାଏନା । ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ଜୀବନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ହୁଏ । ମାର୍କ୍ସବାଦ ହେଉଛି ଜୀବନ ଦର୍ଶନ । ମାର୍କ୍ସ କହିଛନ୍ତି, If you have to change the world, first change yourself. ଦୁନିଆକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ନିଜକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କର । ଆମେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ସମାଜରେ ଜନ୍ମହୋଇଛୁ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ଲୋଭ ଅଛି, ସମ୍ପତ୍ତି ପ୍ରତି ଲୋଭ ଅଛି, ନାଁ କମେଇବାର ଝୁଙ୍କ ଅଛି, ପଦ ପଦବୀ ପ୍ରତି ମୋହ ଅଛି, ପାରିବାରିକ ଦୁର୍ବଳତା ଅଛି, ସ୍ଵାର୍ଥପରତା ଅଛି, ସାମନ୍ତତାନ୍ତ୍ରିକ ଚିନ୍ତାର ପ୍ରଭାବ ମଧ୍ୟ ଅଛି । ଏହି ଚରିତ୍ର ନେଇ କେହି ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଫଳରେ ଏହି ସମସ୍ତ ବୁଝୁଆ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ, ଚାରିତ୍ରିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଓ ସାମନ୍ତତାନ୍ତ୍ରିକ ଆଚାର ଆଚରଣରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

### ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ଭାରତର ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିଶେଷାକୃତ କରିଛନ୍ତି

### କମ୍ରେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ

ଦଳ ଗଠନର ପ୍ରଶ୍ନରେ ମହାନ ଲେନିନ ‘ହ୍ଵାଟ୍ ଇଜ୍ ଗୁ ବି ତନ୍’ ପୁସ୍ତକରେ କହିଛନ୍ତି, “ଗୋଟିଏ ଡିକ୍ରି ଜାରି କରି, କିଛି ଲୋକ ଏକତ୍ର ବସି ରିଜୋଲ୍ୟୁସନ୍ ପାଶ କରି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଗଠନ କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ unity of idea (ଚିନ୍ତାର ଏକତା) ଅର୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଦର୍ଶଗତ ସଂଗ୍ରାମ ଦରକାର ।” ଅର୍ଥାତ୍, ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ହତିଆର କରି ଯେଉଁମାନେ ଲଢ଼ିବେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚିନ୍ତାର ଏକ ଏକତା ରହିବା ଦରକାର । ପୁଣି ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଁ ବିପ୍ଳବୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ କ’ଣ ହେବ- ତାହା ଆୟତ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ ଦରକାର । ଅର୍ଥାତ୍

ମାର୍କ୍ସବାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ସଠିକ୍ ଉପଲକ୍ଷ୍ କ’ଣ, ଜୀବନରେ କିଭଳି ତାହା ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ, କେଉଁ ପଦ୍ଧତିରେ ଦଳ ଗଠନ ହେବ, ବିପ୍ଳବର ଲାଭନ କ’ଣ ହେବ- ଏହି ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନରେ ପ୍ରଥମେ ଅଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଗଢ଼ିତୋଳିବା ପାଇଁ ଆଦର୍ଶଗତ ସଂଗ୍ରାମ ପ୍ରୟୋଜନ, ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟଟି ସିପିଆଇ ତା’ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲଗ୍ନରେ କରିନାହିଁ । କଳିକତା, ବମ୍ବେ, କାନପୁର, ଦିଲ୍ଲୀର କେତେ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁମାନେ କମ୍ୟୁନିଜିମ ନେଇ ଭାବୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ହଠାତ୍ ଠିକ୍ କଲେ, ଆମେ କେତୋଟି ଗୁପ୍ତ ମିଶି ଏକ ପାର୍ଟି ଗଢ଼ିବୁ । ଫଳରେ ପାର୍ଟି ଗଠନ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସେମାନେ ଲେନିନ୍‌ଙ୍କ ଗାଇଡ୍ ଲାଇନ୍‌ଙ୍କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କଲେ । ଲେନିନ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ, ‘ମାର୍କ୍ସବାଦର ଜେନେରାଲ ଲାଇନ୍ ବା ସାଧାରଣ ନୀତି ବିଶେଷ ଦେଶରେ ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ବିଶେଷଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ ହେବ ।’ କହିଥିଲେ, ରଷିଆରେ ଯେଉଁଭଳି ହେବ, ଜର୍ମାନୀରେ ସେଭଳି ହେବ ନାହିଁ, ଜର୍ମାନୀରେ ଯେଭଳି ହେବ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ସେଭଳି ହେବନାହିଁ, ପୁଣି ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯେଭଳି ହେବ ଫ୍ରାନ୍ସରେ ସେଭଳି ହେବ ନାହିଁ ।’

ଫଳରେ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତବର୍ଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ବିପ୍ଳବର ଜେନେରାଲ ଲାଇନ୍‌କୁ ବିଶେଷଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ହେବ । ଭାରତବର୍ଷର ବିଶେଷ ଅର୍ଥନୈତିକ-ରାଜନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତି, ବିଶେଷ ସଂସ୍କୃତି, ଏଦେଶର ବୁର୍ଜୁଆ ଚିନ୍ତା, ବୁର୍ଜୁଆ ଭାବବାଦ, ଏଦେଶର ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ, ଇସଲାମ ଧର୍ମ, ଏ ଦେଶର ସାମାଜିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ, ଆର-ଆଚରଣ, ରୁଚି-ସଂସ୍କୃତି, ଏସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନରେ ହିଁ ମାର୍କ୍ସବାଦର ବିଶେଷ ପ୍ରୟୋଗ କଣ ହେବ, ଯାହାକୁ କୁହାଯାଏ, concretization of Marxism in a concrete situation of a particular country (ଏକ ବିଶେଷ ଦେଶର ବିଶେଷ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ବିଶେଷୀକୃତ କରିବା) । ସିପିଆଇ ନେତାମାନେ ଏ ବିଷୟରେ ଆଦୌ ଭାବିନାହାନ୍ତି । ଲେନିନ୍‌ଙ୍କର ଏହି ଶିକ୍ଷାକୁ ସେମାନେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇନାହାନ୍ତି । ଲେନିନ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଟି ରଷିଆରେ କରିଥିଲେ, ମାଓ-ସେ-ତୁଂ ଚୀନରେ କରିଥିଲେ । କମ୍ରେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଏହା ବୁଝିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଏହା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱଆରୋପ କରିଥିଲେ । କମ୍ରେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ (ସି) ଦଳ ଗଠନ ପର୍ବରେ ଲେନିନ୍‌ଙ୍କ ଏହି ଶିକ୍ଷାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଯାଇ ଲେନିନ୍‌ଙ୍କ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯୁଗରେ ଅତ୍ୟୁତ ନୂତନ ନୂତନ ସମସ୍ୟା ଓ ପ୍ରଶ୍ନର ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଲେନିନ୍‌ଙ୍କ ଶିକ୍ଷାକୁ ଆହୁରି ବିକଶିତ ଓ ଉନ୍ନତ କରିଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ସେ ଦର୍ଶନ, ରାଜନୀତି, ଅର୍ଥନୀତି, ସଂସ୍କୃତି, ଶିଳ୍ପ, ସାହିତ୍ୟ, ସମ୍ପେଦ ଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବହୁ ଅବଦାନ ରଖିଯାଇଛନ୍ତି ।

## ଚିନ୍ତାନାୟକ ଭାବେ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ

ଦ୍ଵିତୀୟତଃ, କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ବୁଝିଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ଦଳ ଗଠନ କରିବେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ପଦ୍ଧତିରେ ଆଦର୍ଶଗତ ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟଦେଇ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଏକ ଯୌଥ ସର୍ବସମ୍ମତ ଚିନ୍ତା ମାର୍କ୍ସବାଦ-ଲେନିନବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାକୁ ହେବ । ଯିଏ ଯୌଥ ଚିନ୍ତାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିରେ ସବୁଠାରୁ ଅଗ୍ରଣୀ ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ସର୍ବସମ୍ମତ ଚିନ୍ତା ବ୍ୟକ୍ତ ହେବ । ସେ ହିଁ ହେଉଛନ୍ତି ଚିନ୍ତାନାୟକ । ଲେନିନ, ଷ୍ଟାଲିନ, ମାଓ-ସେ-ତୁଂ ହେଉଛନ୍ତି ଚିନ୍ତାନାୟକ । ଆମ ଦେଶରେ ସିପିଆଇ ଯେହେତୁ ଏହି ଧରଣର ଆଦର୍ଶଗତ ସଂଗ୍ରାମ କରିନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଧରଣର କୌଣସି ଚିନ୍ତାନାୟକ ସେମାନେ ତିଆରି କରିପାରିନାହାଁନ୍ତି । ଆମ ଦଳରେ ଏହି ଲଢ଼େଇ ମଧ୍ୟଦେଇ ହିଁ କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କର ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଚିନ୍ତାନାୟକ ଭାବେ ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ଘଟିଛି । ଏହା କୌଣସି ପ୍ରସ୍ତାବ ପାସ କରି ହୋଇ ନାହିଁ । ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟଦେଇ ହିଁ, ଦ୍ଵାଦ୍ଵିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଚିନ୍ତାର ଘାତ-ପ୍ରତିଘାତ ମଧ୍ୟଦେଇ ହିଁ ଏହି ଚିନ୍ତାନାୟକଙ୍କର ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ଘଟିଛି । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ହିଁ ଆଦର୍ଶଗତ କେନ୍ଦ୍ରିକତା ଗଢ଼ି ଉଠେ । ତୃତୀୟତଃ, ଏଭଳି ଦଳେ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କର ପ୍ରୟୋଜନ, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରକୃତରେ ଉନ୍ନତ ମାନର କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ, ଯେଉଁମାନେ କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସମ୍ପତ୍ତି ପରିତ୍ୟାଗ କରିଛନ୍ତି ତା'ନୁହେଁ, ସେମାନେ ଚିନ୍ତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଭିତ୍ତିକ ମାନସିକତା- ଅର୍ଥାତ୍ ମୋର ଘର, ମୋର ସଂସାର, ମୋର ସ୍ଵାର୍ଥ, ମୋର ମନେହେବା, ମୋର ଭଲ ଲାଗିବା, ମୁଁ ଯା' ମନେକରେ ତା' ହିଁ ଠିକ୍, ମୋର ନାମ, ମୋର ପଦ, ମୋର ରାଗ, ମୋର ଅଭିମାନ, ମୋର ପ୍ରେମ ପ୍ରୀତି ଭଲପାଇବା, ଅପତ୍ୟ ସ୍ନେହ, ଏସମସ୍ତରୁ ସେମାନେ ମୁକ୍ତ । ସମ୍ପତ୍ତି ନରହିଲେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପତ୍ତି ଭିତ୍ତିକ ମାନସିକତା ଥାଏ । ଏଥିରୁ ଯେଉଁମାନେ ମୁକ୍ତ, ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରମିକଶ୍ରେଣୀ ଓ ବିପ୍ଳବର ସ୍ଵାର୍ଥ ହିଁ ମୋର ସ୍ଵାର୍ଥ, ବିପ୍ଳବୀ ଦଳର ସ୍ଵାର୍ଥ ହିଁ ମୋର ସ୍ଵାର୍ଥ, ଏହିଭଳି ଭାବେ ଯେଉଁମାନେ ଏକାନ୍ତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି- ଏହିଭଳି ସ୍ତରର ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ହିଁ ହେବେ ଦଳର ନେତା । ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟଦେଇ ଏହି ଧରଣର ନେତା ତିଆରି ହୋଇ ନାହାଁନ୍ତି, ସେତେଦିନ ଯାଏ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ ଗଢ଼ା ଯାଇ ପାରେନା । ଏହି ତିନୋଟି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରି ହିଁ କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ)କୁ ଗଠନ କରିଥିଲେ ।

ଆଉ ଏକ ବିଷୟ ମଧ୍ୟ କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ କହିଥିଲେ- ‘ଯେକୌଣସି ଆଦର୍ଶ, ଯେକୌଣସି ଦର୍ଶନ, ଯେକୌଣସି ବଡ଼ ମତବାଦର ମର୍ମବସ୍ତୁ ନିହିତ ଥାଏ ତା'ର ନୈତିକ ମାନ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ମାନ ମଧ୍ୟରେ । ଯେମିତି ପ୍ରାଣହୀନ ଦେହକୁ

ଆବର୍ଜନା ସ୍ୱରୂପ ଫିଜି ଦିଆହୁଏ, ମମତା ଯୋଗୁଁ ଅଚକାଳ ରଖିଲେ ତା' ପୁତିଗନ୍ଧମୟ ଅବସ୍ଥାରେ ସମାଜରେ ମଣିଷର ଅକଲ୍ୟାଣ ସାଧନ କରେ, ସେମିତି ହିଁ ଉନ୍ନତ ନୈତିକତା ଓ ସଂସ୍କୃତି ବର୍ଜିତ ରାଜନୈତିକ ମତବାଦ ମଧ୍ୟ ପରିତ୍ୟାଜ୍ୟ ।' ଯଦି କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ମତବାଦ ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ ନୈତିକ ବଳ ଜାଗ୍ରତ କରିପାରେନା, ସାଂସ୍କୃତିକ ମାନକୁ ଉଚ୍ଚ କରିନପାରେ, ତେବେ ମନେରଖିବେ ସେହି ରାଜନୀତି ଅନିଷ୍ଟକର ଏବଂ ତା ଅକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ । ଏହା ମଧ୍ୟ କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷା ।

ଆମ ଦଳ ବାହାରର ବହୁ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତି । ଆପଣମାନେ ଆମ କର୍ମୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି । କୁହନ୍ତି, ଆପଣମାନଙ୍କର ଦଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲଗା । କ'ଣ ପାଇଁ ଅଲଗା ? ଗୋଟିଏ ହେଉଛି, ଆମେ ଭୋଟସର୍ବସ୍ୱ ପାର୍ଟି ନୁହେଁ । ଆମେ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ । ଭୋଟ ପାଇଁ ଆମେ ଯେକୌଣସି ନୀତି ଆଦର୍ଶ ବର୍ଜିତ ସୁବିଧାବାଦୀ ପଥରେ ଯାଉନା । ଆମେ କୌଣସି ବଡ଼ ଦଳର ଖୋସାମଦି କରୁନା । ଆମ ଦଳରେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ତରରୁ ନିମ୍ନସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ଭିତ୍ତିରେ ବିପ୍ଳବୀ ରାଜନୀତି, ବିପ୍ଳବୀ ଆଦର୍ଶର ଜୀବନ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚା ହୁଏ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦିଗ ହେଉଛି, ଆମର କର୍ମୀମାନେ ତ ଏହି ସମାଜର ହିଁ ପୁଅଝିଅ । ମାତ୍ର ଏହି ସମାଜର ଆଉ ଦଶଜଣ ପୁଅଝିଅ ଠାରୁ ଅଲଗା କାହିଁକି ? କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଯୋଗୁଁ ଅଲଗା । କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଶିକ୍ଷାଦେଇଛନ୍ତି, ଆମର ଉନ୍ନତ ଚରିତ୍ର ଦରକାର, ସଂସ୍କୃତି ଦରକାର । ସେ ଗୋଟେ ସମୟରେ ଦୁଃଖର ସହିତ କହିଥିଲେ, 'ଆମେ ଛିନ୍ନମୂଳ ହୋଇପଡ଼ିଛୁ । ସଂସ୍କୃତିର ଯେଉଁ ଉଚ୍ଚ ସୁରଟି ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟରେ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା, ଆମେ ତା'ର ଧାରାବାହିକତା ରକ୍ଷା କରି ପାରିନାହିଁ । ବଡ଼ କଥାସବୁ ବିଶ୍ୱରୁ ଅହରଣ କରିଛୁ । ମାତ୍ର ଦେଶର ମାଟିରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା ଉଚ୍ଚ ସଂସ୍କୃତି ସହିତ ଆମେ ଯେମିତି ଯୋଗସୂତ୍ର ହରାଇ ବସିଛୁ । ଆଜିକାର ଦିନରେ ରାଜନୈତିକ ଆନ୍ଦୋଳନ, ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ, ସାହିତ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନୀତି ନୈତିକତା, ରୁଚି ସଂସ୍କୃତିର ଉଚ୍ଚ ମାନଟି ତଳକୁ ଖସି ଯାଇଛି । ଯେଉଁ ଉଚ୍ଚ ମାନଟି ଦିନେ ଏ ଦେଶରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିଲା, ତା ଧୂଳିସାତ ହୋଇଯାଇଛି ଫଳରେ ଆମେ ଛିନ୍ନମୂଳ ହୋଇଯାଇଛୁ । ଆମେ ବଡ଼ କଥା କହୁ, କିନ୍ତୁ ବଡ଼ ହୃଦୟବୃତ୍ତିର କାରବାର କରୁନା ।'

ଆମ ଦଳରେ ଚରିତ୍ର ଅର୍ଜନ ନିମନ୍ତେ ଜୀବନ୍ତ ଏକ ସଂଗ୍ରାମ ଚାଲିଛି । ତେଣୁ ଯେଉଁମାନେ କୁହନ୍ତି, ଆପଣମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର- ତାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏହି ଦୁଇଟି ସ୍ଥାନରେ । ଗୋଟିଏ ହେଲା, କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ଭିତ୍ତିରେ ବିପ୍ଳବୀ ରାଜନୀତିର ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁ, ଜ୍ଞାନର ଚର୍ଚ୍ଚା କରୁ, ଆମେ ଚାହୁଁ କର୍ମୀମାନଙ୍କର

ଜ୍ଞାନର ମାନ ଉନ୍ନତ ହେଉ । ଆଉ ଅନ୍ୟଦିଗରେ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାରେ ଆମେ ଉନ୍ନତ ଚରିତ୍ର ଅର୍ଜନର ସାଧନା କରୁ । କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଏହି ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି, ମଣିଷର ମନ ଜୟ କରିବେ ଭଦ୍ରତା ଦ୍ୱାରା, ଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା, ଶାଳୀନତା ଦ୍ୱାରା । ବଳଦେଖାଇ ନୁହେଁ, ତରାଇ ନୁହେଁ, ମିଥ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, କୁସା ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ । ଆମେ ତା’ ରକ୍ଷା କରିଯାଉଛୁ । ଆମେ କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଶିକ୍ଷାନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମେ ନବଜାଗରଣ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ବଡ଼ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ, ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କ ଚରିତ୍ରରୁ ଶିକ୍ଷାନେଇ, ପୁଣି ସେଥିରେ ଛେଦ ଘଟାଇ ଆହୁରି ଉନ୍ନତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଚରିତ୍ର ଅର୍ଜନ ନିମନ୍ତେ ସଂଗ୍ରାମ କରୁଛୁ । ଏହି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଚରିତ୍ର କିଭଳି ଅର୍ଜିତ ହୋଇପାରେ, ସେ ସମ୍ପର୍କରେ କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ କହିଥିଲେ, “ପାର୍ଟିର କୌଣସି ନା କୌଣସି ସଂଗଠନ ସହିତ ଯୁକ୍ତ ରହି ଜନଗଣଙ୍କର ବିପ୍ଳବୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଢିତୋଳିବାର ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ସକ୍ରିୟଭାବେ ନିଜକୁ ଯୁକ୍ତ ରଖି ବ୍ୟକ୍ତି ଚିନ୍ତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସର୍ବହରା ଶ୍ରେଣୀର ବିପ୍ଳବୀ ଚିନ୍ତା ଭାବନା ଓ ସ୍ୱାର୍ଥ ସହିତ ଅର୍ଥାତ୍, ବିପ୍ଳବର ସ୍ୱାର୍ଥ ସହିତ ଏକାମ୍ବୁ କରି ଗଢିତୋଳିବାର ନିରଳସ ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟଦେଇ ଉନ୍ନତ ସାଂସ୍କୃତିକ ମାନ ଅର୍ଜନ କରିବା ପଥରେ କେବଳମାତ୍ର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିର ନେତୃତ୍ୱକାରୀ କର୍ମୀରେ ପରିଣତ ହୋଇ ପାରନ୍ତି ।” ଏଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଦଳ ଠାରୁ ଆମେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ।

ସି .ପି.ଆଇର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତାମାନେ ଏସମସ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଦୌ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାଇ ନାହାନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର ରାଜନୈତିକ ଜୀବନ ଏବଂ ପାରିବାରିକ ଜୀବନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲଗା ଥିଲା । ସେମାନେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ସଂସ୍କୃତି କ’ଣ ହେବ, ଜୀବନରେ ମାର୍କ୍ସବାଦର ପ୍ରୟୋଗ କିଭଳି ହେବ, ଏସବୁ ବିଷୟ ନେଇ ଚିନ୍ତା କରି ନାହାନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହିଁ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ କର୍ମୀମାନଙ୍କର କମ୍ୟୁନିଜିମ ପ୍ରତି, ବାମପନ୍ଥା ପ୍ରତି ଆବେଗ, ଲଢ଼େଇରେ ମାତ ଖାଇବା, ଅନେକ ପରିଶ୍ରମ ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଦଳଟି ପ୍ରକୃତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟିଭାବେ ଗଢ଼ି ଉଠି ପାରିନାହିଁ । ସି.ପି.ଆଇ ଏବଂ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ)ଉଭୟ ପାର୍ଟି ଯଥାର୍ଥ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ପାର୍ଟି ପରିବର୍ତ୍ତେ ବାସ୍ତବରେ ଏକ ପେଟି ବୁର୍ଜୁଆ ସୋସାଲ ଡେମୋକ୍ରାଟିକ୍ ପାର୍ଟିଭାବେ ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା । ଅନ୍ୟଦିଗରେ କ୍ଷୟିଷ୍ଟ ପୁଞ୍ଜିବାଦର ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗରେ, ଯେଉଁଠି ବ୍ୟକ୍ତିବାଦ ବ୍ୟକ୍ତିକେନ୍ଦ୍ରିକତାର ଜନ୍ମଦେଇଛି, ସେହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଲେନିନଙ୍କର ଦଳଗଠନର ତତ୍ତ୍ୱକୁ କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଆହୁରି ବିକଶିତ କରିଛନ୍ତି, ଆହୁରି ଉନ୍ନତ କରିଛନ୍ତି - ଏହାରି ଭିତ୍ତିରେ ଦଳ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ।

### ଶିବଦାସ ଘୋଷ ହିଁ ଭାରତରେ

### ସର୍ବହରା ବିପ୍ଳବର ସଠିକ ରଣନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ

୧୯୪୭ ମସିହାରେ କ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର ହେବାପରେ କମ୍ରେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ କହିଥିଲେ, ଭାରତବର୍ଷରେ ଜାତୀୟ ବୁର୍ଜୁଆଶ୍ରେଣୀ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଛି, ସେ ଅର୍ଥରେ ରାଜନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆସିଛି । ଏଠାରେ ମଧ୍ୟ ସିପିଆଇ ସହିତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଘଟିଲା । ସିପିଆଇ ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ବୁଝିପାରିନାହିଁ ଯେ ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହୋଇଛି । କହିଛି- a step forward, ଆମେ ପାଦେ ଆଗେଇଛୁ । କହିଛି, ନେହେରୁ ପ୍ରଗତିଶୀଳ, ପଟେଲ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ, ନେହେରୁଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ହେବ । ସିପିଆଇ-ସିପିଆଇ(ଏମ୍)ର କୌଣସି କର୍ମୀ ଯଦି ଏଠାରେ ଥା'ନ୍ତି, ସେମାନେ ପାର୍ଟି କଂଗ୍ରେସର ଦଳିଲରେ ଦେଖିବେ, ୧୯୬୪ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନଙ୍କର ନେତାମାନେ ବୁଝିପାରି ନାହାନ୍ତି ଯେ, ଭାରତବର୍ଷ ବୁର୍ଜୁଆ ଅର୍ଥରେ ରାଜନୈତିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ଅର୍ଜନ କରିଛି । ଅନ୍ୟଦିଗରେ କମ୍ରେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଦର୍ଶାଇଲେ, ଭାରତବର୍ଷରେ ବୁର୍ଜୁଆଶ୍ରେଣୀ କ୍ଷମତାରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏମାନେ କେବଳ ବୁର୍ଜୁଆ ନୁହଁନ୍ତି, ଏକତ୍ୱିଆ ବୁର୍ଜୁଆ । ଲେନିନ ଯାହାକୁ କହିଛନ୍ତି, highest stage of capitalism (ପୁଞ୍ଜିବାଦର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତର)- ଭାରତୀୟ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ସେହି ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ଭାରତୀୟ ବୁର୍ଜୁଆମାନେ multinational (ବହୁରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପୁଞ୍ଜିପତି)ମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମଦେଇଛି, ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଚରିତ୍ର ଅର୍ଜନ କରିଛି । ଭାରତୀୟ ଏକତ୍ୱିଆ ପୁଞ୍ଜିପତିମାନେ ବିଦେଶରେ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କା ଶିଳ୍ପ ଓ ଖଣିରେ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଫଳରେ କମ୍ରେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ କହିଲେ, ଭାରତର ବିପ୍ଳବର ସ୍ତର ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବିରୋଧୀ ସମାଜତାନ୍ତ୍ରିକ । ଯେଉଁଠି ଭାରତୀୟ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଏହି ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚିଛି ସେଠି ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ନେତାମାନେ ଜାତୀୟ ବୁର୍ଜୁଆମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଗଣ୍ୟକରି ଆଜି ମଧ୍ୟ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବର ତତ୍ତ୍ୱ ଜପି ଚାଲିଛନ୍ତି । ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍)- ସି.ପି.ଆଇର ରାଷ୍ଟ୍ର ଚରିତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ହେଲା, it is a bourgeois state headed by big bourgeoisie.

ସୁତରାଂ, ସେମାନଙ୍କ ମତ ଅନୁଯାୟୀ ବିପ୍ଳବର ସ୍ତର ହେଉଛି ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦ ଓ ସାମ୍ରାଜ୍ୟତନ୍ତ୍ର ବିରୋଧୀ ଏବଂ ଶ୍ରମିକ ଶ୍ରେଣୀ ନେତୃତ୍ୱରେ ଶ୍ରମିକ-କୃଷକ-ଜାତୀୟ ବୁର୍ଜୁଆଶ୍ରେଣୀ ବିପ୍ଳବ କରିବ । ଏହା ଏକ ଅଭୂତ ତତ୍ତ୍ୱ । ଏହି ବିଗ୍ ବୁର୍ଜୁଆ କେଉଁମାନେ, ତାର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ହୁଏତ ସେମାନେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ବୁର୍ଜୁଆ ଯେଉଁମାନେ କଳକାରଖାନା ତିଆରି କରି ନାହାନ୍ତି, ନଚେତ୍ ଜନତନ୍ତ୍ରୀୟାଲ ନ୍ୟାସନାଲ ବୁର୍ଜୁଆ

ଅର୍ଥାତ୍ କଲକାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିବା ବୁକୁଆ। ବାସ୍ତବରେ ଏହି ବିଗ୍ ବୁକୁଆମାନେ ହେଲେ ମନୋପଲିଷ୍ଟ(ଏକଚାଟିଆ ପୁଞ୍ଜିପତି), ଯାହାକୁ ଲେନିନ୍ କହିଛନ୍ତି, ହାଇଏଷ୍ଟ ସ୍କୋଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ୟାପିଟାଲ(ପୁଞ୍ଜିର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତର), ଅର୍ଥାତ୍ ଜାତୀୟ ପୁଞ୍ଜିର ହିଁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତର। ତା’ପରେ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଲର୍ଡ୍ କେଉଁମାନେ ? ସେମାନେ କଣ ଗ୍ରାମୀଣ ବୁକୁଆ, ଜୋତଦାର ନା ସାମନ୍ତପ୍ରଭୁ ଜମିଦାର ? ଲେନିନ୍ କହିଛନ୍ତି, କୃଷିରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଅଛି ଅର୍ଥ ଜମି, ଗ୍ରାମୀଣ ଶ୍ରମିକ ଓ କୃଷିଜାତ ଫସଲ ସମସ୍ତ କିଛି ଜାତୀୟ ବଜାରର ପଣ୍ୟ। ଭାରତବର୍ଷରେ ଜମି କିଣାବିକା ହୁଏ, ଖାଲି ଧାନ, ଗହମ ନୁହେଁ, ଲତାପତ୍ର-ଶାଗ, ପନିପରିବା ଆଦି ବାହାରକୁ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ଯାଏ। ଆଉ ଗ୍ରାମୀଣ ଶ୍ରମିକମାନେ କେତେବେଳେ ଗାଁକୁ ତ ପୁଣି କେତେବେଳେ ସହରକୁ କାମ ପାଇଁ ଛୁଟୁଛନ୍ତି। ଫଳରେ ସାମନ୍ତତନ୍ତ୍ର କେଉଁଠି ? ସାମନ୍ତତନ୍ତ୍ରର ଭୂତ ଥାଇପାରେ। ଏକମାତ୍ର ଆଚାର ବ୍ୟବହାର, ଜାତି ଧର୍ମରେ ସାମନ୍ତତନ୍ତ୍ରର ପ୍ରଭାବକୁ ଆପୋଷମୁଖୀ ବୁକୁଆମାନେ ବଂଚାଇ ରଖୁଛନ୍ତି।

ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍)ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କୁ କହୁଛି ସେମାନଙ୍କ ନେତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ଷିତ ବିଗ୍ ବୁକୁଆମାନେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଚରିତ୍ର ଅର୍ଜନ କରି କେବଳ ଅନୁନ୍ୱତ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ନୁହେଁ ଏପରିକି ମାର୍କିନ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର, ଇଂଲଣ୍ଡ, ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆରେ ଶୁଣ୍ଠ, ଖଣି ଆଦି ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲଗ୍ନି ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ କରୁଛନ୍ତି। ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ସି.ପି.ଏମ୍ ନେତୃତ୍ୱ ଜନଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବର ତତ୍ତ୍ୱ ଭଜି ଚାଲିଛି। ଯା’ର ପରିଣତିରେ ବିଜେପିର ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼େଇ ନାଁରେ କେତେବେଳେ ସେମାନେ କଂଗ୍ରେସ ସହିତ ଐକ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି, ପୁଣି କେତେବେଳେ କଂଗ୍ରେସର ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼େଇର କଥା କହି ବିଜେପି ସହିତ ଐକ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି। ଅବିଭକ୍ତ ସିପିଆଇ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ବିଦ୍ୱେଷରୁ ଏହିସବୁ ଆଲୋଚନା ମୁଁ କରୁ ନାହିଁ। ଏହି ଆଲୋଚନାର କାରଣ, ସେମାନଙ୍କର ଅଣମାର୍ଜିତବାଦୀ ଭୂମିକା ଯୋଗୁଁ ହିଁ ଯେ କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କୁ ଅଲଗା କରି ଯଥାର୍ଥ ମାର୍ଜିତବାଦୀ ଦଳଭାବେ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ)କୁ ଗଢ଼ି ତୋଳିବାକୁ ହେଲା, ଏହା ବୁଝାଇବା ପାଇଁ।

**ନିଜ୍ଜକ ଭୋଟ ରାଜନୀତି ନୁହେଁ,**

**ଦରକାର ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମ**

ଆମେ ଭୋଟରେ ଠିଆ ହେଉ । ନିର୍ବାଚନ ଯେତେଦିନ ଥିବ, ସେତେଦିନ ଲୋକେ ଏଥିରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇପଡ଼ିବେ। ସେହି ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଆମର ରାଜନୈତିକ ବକ୍ତବ୍ୟ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ଆମେ ଠିଆ ହେଉ । ମାତ୍ର ଆମେ କେବେ

ବି ଯେନତେନ ପ୍ରକାରେ ଭୋଟରେ ଜିତିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁନା । ହିନ୍ଦୁ ଭୋଟ, ମୁସଲିମ ଭୋଟ, ଏହି ଜାତିର ଭୋଟ, ସେହି ଜାତିର ଭୋଟ, ଏସବୁର ଚର୍ଚ୍ଚା ଆମେ କରୁନା । ଆମ ନିକଟରେ କେହି ହିନ୍ଦୁ ନୁହେଁ, କେହି ମୁସଲିମ ନୁହେଁ, କେହି ଉଚ୍ଚ ବର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ, କେହି ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ନୁହେଁ, କେହି ବଙ୍ଗାଳି ନୁହେଁ, କେହି ବିହାରୀ ନୁହେଁ, କେହି ମରାଠି ନୁହେଁ । ଆମ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭାରତବର୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ଶୋଷିତ ଜନଗଣ, ଆଉ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ- ଏହି ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀ । ଏହି ଶୋଷିତଶ୍ରେଣୀର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଓ ସ୍ୱାର୍ଥ ନେଇ ହିଁ ଆମେ ଭୋଟରେ ଲଢ଼ୁ । ଫଳରେ ଆମ ଦଳ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲଗା । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ନେଇ ଜନଗଣଙ୍କୁ ସଚେତନ ଓ ସଂଘବଦ୍ଧ କରି ଜିତି ପାରିଲେ ଭଲ, ନପାରିଲେ ବି ଆମେ ଏହି ନୀତି ବିସର୍ଜନ ଦେବୁ ନାହିଁ । ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇ ଉନ୍ନତ ନୈତିକତାର ଭିତ୍ତିରେ ଜନଗଣଙ୍କର ରାଜନୈତିକ ଶକ୍ତିର ଜନ୍ମଦେଇ ବିପ୍ଳବର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଗଢ଼ିତୋଳିବୁ ।

**ଫାସିବାଦ ଆଜି ସମସ୍ତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଦେଶର ହିଁ ବୈଶିଷ୍ୟ,  
୧୯୪୯ ମସିହାରେ ଏହା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଶିବଦାସ ଘୋଷ**

ଆଜି ମୁହେଁ ମୁହେଁ ଫାସିବାଦର କଥା । ୧୯୪୯ ମସିହାରେ କମ୍ପୋଜ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କର ଏକ ଐତିହାସିକ ଉକ୍ତି ରହିଛି- ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧରେ ଜର୍ମାନୀ-ଇଟାଲୀର ପରାଜୟ ହୋଇଛି, ମାତ୍ର ଫାସିବାଦ ପରାସ୍ତ ହୋଇନାହିଁ । ସେ ହିଁ ପ୍ରଥମେ କହିଥିଲେ, ଉନ୍ନତ ଅନୁନ୍ନତ ସମସ୍ତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଦେଶରେ ହିଁ ଆଜି ଫାସିବାଦ ବିଭିନ୍ନ ରୂପରେ ଅଛି । ସେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି, ଫାସିବାଦର ତିନୋଟି ବୈଶିଷ୍ୟ । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିର କେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ । ମନୋପାଳି କ୍ୟାପିଟାଲ (ଏକତ୍ତୀୟା ପୁଞ୍ଜି) ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିର କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ରୂପ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି, ପୂର୍ବରୁ ଆଇନସଭା, ପ୍ରଶାସନିକ ଯନ୍ତ୍ର, ବିରୁଦ୍ଧ ବିଭାଗର ଯେଉଁ ଆପେକ୍ଷିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ଥିଲା, ତାକୁ ପାଦରେ ଦଳି ଦେଇ ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରଶାସନ ହାତରେ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ କରିବା । ପୁଣି କହୁଛନ୍ତି, ଚିନ୍ତା ଜଗତରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମବାଦ, ଧର୍ମାତ୍ମ ଚିନ୍ତା- ଯେଉଁଠି ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ, କାର୍ଯ୍ୟକାରଣ ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ନାହିଁ- ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଉସାହିତ କରିବା । ଆଉ ବିଜ୍ଞାନ ନାଁରେ କେବଳ ଯନ୍ତ୍ର, ମେସିନ, କାରିଗରୀ ବିଜ୍ଞାନକୁ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଆଣ । ଆଧ୍ୟାତ୍ମବାଦ ସହିତ କାରିଗରୀ ବିଜ୍ଞାନର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ଘଟାଅ । ମଣିଷର ଚିନ୍ତାକୁ ମାରିଦିଅ, ଯୁକ୍ତିକୁ ମାରିଦିଅ, ବିରୁଦ୍ଧବୋଧକୁ ମାରିଦିଅ । ତା’ହେଲେ ଅନ୍ଧଭଳି ସେମାନେ ଦଳକୁ ମାନିବେ, ନେତୃତ୍ୱକୁ ମାନିବେ, ସରକାରକୁ ମାନିବେ, ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ମାନିବେ- ଏହି ଜାଗାକୁ ନେଇଯିବା । ଏହି

ଫାସିବାଦ ଯଥାର୍ଥ ମଣିଷ ଗଢ଼ି ଉଠିବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଧ୍ୱଂସକରେ । ସେତେବେଳେ ସିପିଆଇ ସମେତ ଅନେକ ତାଙ୍କର ଏହି କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନାହାନ୍ତି । ଏଠାରେ ମୁଁ ଆଉ ଏକ କଥା କହିବାକୁ ଚାହେଁ । ଫାସିବାଦ କୌଣସି ଦଳ ଆଣେ ନା । ଫାସିବାଦ ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିବାଦର ରାଜନୈତିକ ପରିଗଠନ (infrastructure)ର ଏକ ସ୍ତର । ପୁଞ୍ଜିବାଦ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବସ୍ଥାରେ ରାଜତନ୍ତ୍ରକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରି ପାର୍ଲିାମେଣ୍ଟାରୀ ଡେମୋକ୍ରାସି ଓ ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଆଣିଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଥିଲା ପ୍ରଗତିର ଉଦ୍‌ଗାତା । ସେହି ବିକାଶ ସମୟରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବହୁ ବା ମଲ୍ଲୁ ପୁଞ୍ଜି ସ୍ତରରେ ଥିଲା । ସେତେବେଳେ ମଲ୍ଲୁ ପାର୍ଟି (ବହୁ ଦଳୀୟ), ପାର୍ଲିାମେଣ୍ଟାରୀ ଡେମୋକ୍ରାସି (ସଂସଦୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର) ଥିଲା, କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁଞ୍ଜି ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗୀତା ଜରିଆରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରାସ କରି ମୁଷିମେୟ ବୃହତ ପୁଞ୍ଜି, ଏକଚାଟିଆ ପୁଞ୍ଜି ଜନ୍ମ ନେଇଛି । ସୁତରାଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ବହୁ ଦଳୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର କଥାରେ ଅଛି, ବାସ୍ତବରେ ଦ୍ୱିଦଳୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଚାଲିଛି । ଏହି ପୁଞ୍ଜିବାଦ ହିଁ ଏକଚାଟିଆ ପୁଞ୍ଜିର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ସ୍ତରରେ ସଂସଦୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଖୋଳପା ପିନ୍ଧି ଦେଶେ ଦେଶେ ଫାସିବାଦକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି । ସୁତରାଂ କୌଣସି ବିଶେଷ ଦଳ ନୁହେଁ, ନିଜର ଶ୍ରେଣୀ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ହିଁ ଫାସିବାଦକୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଛି । ଭାରତବର୍ଷରେ କ୍ଷମତାସୀନ ହୋଇ କଂଗ୍ରେସ ହିଁ ପ୍ରଥମ ପୁଞ୍ଜିବାଦର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଫାସିବାଦ କାଏମ କରିଛି । ବି.ଜେ.ପି ବର୍ତ୍ତମାନ ତାକୁ ଆହୁରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରୁଛି । ଆଂଚଳିକ ବୁର୍ଜୁଆ ଦଳମାନେ ଏପରିକି ସି.ପି.ଏମ୍ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ସରକାର ଗଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଉଛି ସେଠି ମଧ୍ୟ ଫାସିବାଦୀ ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଛି ।

**ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାକୁ ହିଁ ଶ୍ରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ**

କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ କହିଛନ୍ତି, ଆଜି ଭାରତବର୍ଷରେ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ବୋଲି ଆଉ କିଛିନାହିଁ । ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଧନୀ-ଗରିବର ଐକ୍ୟବନ୍ଧ ଲଢ଼େଇ । ଇଂରେଜ ଚାଲିଯାଇଛି, ଏବେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ କ୍ଷମତାରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ । ଲାଭର ସ୍ୱାର୍ଥ ହାସଲ ନିମନ୍ତେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ କ୍ରିୟାକରି ଚାଲିଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପୁଞ୍ଜିପତି ଓ ଶୋଷିତଶ୍ରେଣୀର ସ୍ୱାର୍ଥ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ । ଫଳରେ ଧନୀ-ଗରିବର ଐକ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନ ନାହିଁ । ଏବେ ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦର ଶୋଷଣ-ଲୁଣ୍ଠନ ଆଉ ଅନ୍ୟଦିଗରେ ତା’ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶୋଷିତ ଜନଗଣଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମ । ଶୋଷିତ ଜନଗଣଙ୍କୁ ଆଜି ସମସ୍ତ କିଛିକୁ ଶ୍ରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ । ବ୍ୟକ୍ତି ମାତ୍ରେ ହିଁ ଜାଣତରେ ହେଉ ବା ଅଜାଣତରେ ହେଉ ହୁଏତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର

କରୁଛି, ନହେଲେ ସଚେତନ ଭାବେ ଶୋଷିତ ଶ୍ରେଣୀର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ବିରୁଦ୍ଧ କରୁଛି ।

ରାଜନୀତି ମଧ୍ୟ ଦୁଇଟି- ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଶୋଷଣକୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ରାଜନୀତି, ଆଉ ନହେଲେ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଶୋଷଣକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାର ରାଜନୀତି । ପୁଞ୍ଜିବାଦ ରହିବ, ଶୋଷିତ ଜନଗଣ ମଧ୍ୟ ରହିବେ- ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ସମସ୍ତଙ୍କର କଲ୍ୟାଣ ହେବ, ଏହା ମିଥ୍ୟାଭର । ଫଳରେ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ, ଦେଶର ସ୍ୱାର୍ଥ, ଏଭଳି କହିଲେ ହେବନାହିଁ । ଦେଶ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଭକ୍ତ । ଫଳରେ ସମସ୍ତ କିଛିକୁ ଶ୍ରେଣୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଦ୍ୱାରା ବିରୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେବ ।

### ବିଜେପି ସରକାରର ଡକଲ ଇଞ୍ଜିନ ତଳେ ଚପା ପଡ଼ିଛନ୍ତି କୋଟି କୋଟି ଗରିବ ମଣିଷ

ଦେଶର ଆଜି ଯେ ଶୋଚନୀୟ ପରିସ୍ଥିତି, ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ତା'ର ଭୁକ୍ତଭୋଗୀ । ଯେତେବେଳେ ଆମେ ଆଜି ଏହି ସମାବେଶ କରୁଛୁ, ସମାଜ ଜୀବନର ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହିଁ ଏକ ଅନ୍ଧକାରାଚ୍ଛନ୍ନ ପରିବେଶ । ଅର୍ଥନୈତିକ, ରାଜନୈତିକ, ନୈତିକ, ସାମାଜିକ- ଏଭଳି କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ର ନାହିଁ ଯେଉଁଠି କୌଣସି ଆଶାର ଆଲୋକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । କୁମାରତ ଅନ୍ଧକାର ଆହୁରି ଗଭୀର ହେଉଛି । ଏହାର ଶେଷ କେଉଁଠି, ସାମା କେଉଁଠି, ତା' ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ମଣିଷକୁ ଅଜଣା । ସମସ୍ତ ଦିଗରେ ସର୍ବାଙ୍ଗକୁ ହତାଶା- ଏହିଭଳି ଏକ ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଆମକୁ ଏହି ମିଟିଂ କରିବାକୁ ହେଉଛି ।

ସମ୍ପ୍ରତି ଭାରତର ସ୍ୱରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଦାବି କରିଛନ୍ତି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ହେଉଛନ୍ତି ଏ ଦେଶର ଗରିବ ମଣିଷର ମସିହା, ଅର୍ଥାତ୍ ତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା । ଗରିବ ମଣିଷର କି ପ୍ରକାର ତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା? ବିଶ୍ୱ କ୍ଷୁଧା ସୁଚନାଙ୍କରେ ୨୨୧ଟି ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତର ସ୍ଥାନ ୧୦୭ । ୨୦୨୧ ମସିହାରେ ଅନାହାରର ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହ୍ୟ କରିନପାରି, ରଣ ପରିଶୋଧ କରିନପାରି ୧ଲକ୍ଷ ୬୪ହଜାର ୩୩୭ଜଣ ଭାରତୀୟ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ବର୍ଷରେ ହିଁ ଏତେ ସଂଖ୍ୟକ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ! ପ୍ରତିଦିନ ସାତେ ଠରି ହଜାର ଶିଶୁ ଅନାହାରରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରନ୍ତି । ବାସ୍ତବ ସଂଖ୍ୟା ଏହାଠାରୁ ଅନେକ ବେଶୀ । ତିନି ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ରିପୋର୍ଟରେ ମଧ୍ୟବିଭକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା ଥିଲା ୯ କୋଟି ୯୦ ଲକ୍ଷ, ବର୍ତ୍ତମାନ ତା କମି ହୋଇଛି ୬କୋଟି ୬୦ଲକ୍ଷ । ଅର୍ଥାତ୍, ୩କୋଟି ୩୦ଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟବିଭ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗରିବ ସ୍ତରକୁ ଚାଲିଯାଇଛନ୍ତି । ବିଜେପିର ବନ୍ଧୁ ଶିଳ୍ପପତି ମୁକେଶ ଅୟନି ପ୍ରତିଦିନ ଆୟ କରେ ୧୯୭.୮କୋଟି ଟଙ୍କା । ଅନ୍ୟଦିଗରେ ଦେଶର ୬୮ ଶତାଂଶ ଲୋକଙ୍କର

ଦୈନିକ ରୋଜଗାର ୧୪୬ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ଏବଂ ୩୦ ଶତାଂଶ ଲୋକଙ୍କର ଦୈନିକ ରୋଜଗାର ୮୩ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ । ଗରିବର ମସିହା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶିଳ୍ପପତିମାନଙ୍କର ୫୫ ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କା ଟ୍ୟାକ୍ସ ରିହାତି ଏବଂ ରଣ ଛାଡ଼ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଏହି ବର୍ଷ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ୬୦ ଶତାଂଶ ରଣ ଛାଡ଼ କରିଦେବାକୁ କହିଛନ୍ତି । ଆଉ ରଣଗ୍ରସ୍ତ ସାଧାରଣ ଗରିବ ମଣିଷ ରଣ ବୋଝରେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରୁଛି । ସାଧାରଣ ଲୋକ ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧି ନିଆଁରେ ଜଳିପୋଡ଼ି ମରୁଛି । ଏହା ହେଉଛି ଆମ ଭାରତବର୍ଷର ଗରିବର ଡ୍ରାଡା ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିର ଅବଦାନ ! ସେମାନେ କହୁଛନ୍ତି, ଡବଲ ଇଞ୍ଜିନ ସରକାର । ଆମେ ମଧ୍ୟ କହୁ ଡବଲ ଇଞ୍ଜିନ ସରକାର । ଇଞ୍ଜିନ ଚଳାଇଛନ୍ତି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ସ୍ଵାରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ, ସେମାନେ ଡ୍ରାଇଭର । ଇଞ୍ଜିନ ପଛରେ ଗାଡ଼ିରେ ବସି ରହିଛନ୍ତି ଆୟାଜୀ-ଆଦାନୀ-ଟାଟା-ବିରଲା-ମିଉଲ-ଜିନ୍ଦଲ ଭଳି ପୁଞ୍ଜିପତିମାନେ - ଭାରତରେ ଯେଉଁମାନେ କେବଳ ଏକଟିଆ ପୁଞ୍ଜିପତି ନୁହଁନ୍ତି, ମଲ୍ଲିନେସନାଲ ମଧ୍ୟ । ଆଉ ଗାଡ଼ି ଚକାତଳେ ପେଶା ହେଉଛନ୍ତି ଭାରତର କୋଟି କୋଟି ଗରିବ କୃଷକ-ଶ୍ରମିକ-ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ମଣିଷ । ଏଠି ପାଞ୍ଚ ଶତାଂଶ ଧନୀ ଲୋକ ୬୦ ଶତାଂଶ ସମ୍ପଦର ମାଲିକ । ଆଉ ତଳ ସ୍ତରରେ ଥିବା ପରଶ ଶତାଂଶ ଗରିବ ମଣିଷ ତିନି ଶତାଂଶ ସମ୍ପଦର ମାଲିକ । ୨୦୨୨ ମସିହାରେ ୭ ଲକ୍ଷ ୨୪ ହଜାର କାରଖାନା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି । ତାହେଲେ ଆପଣମାନେ ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ, କେତେ କୋଟି ଶ୍ରମିକ ଛଟେଇ ହୋଇଛନ୍ତି । ଭାରତ ସମେତ ବିଶ୍ଵର ସର୍ବତ୍ର ପୁଞ୍ଜିବାଦର ଆଜି ତୀବ୍ର ବଜାର ସଂକଟ । ଦେଶର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ହିଁ ବେକାର, ଅର୍ଦ୍ଧବେକାର କିମ୍ବା କର୍ମଚ୍ୟୁତ । ଫଳରେ ମଣିଷର କ୍ରୟ କ୍ଷମତା କ୍ରମାଗତ କମୁଛି । ତାହେଲେ କିଣିବ କିଏ ? ତେଣୁ ଶିଳ୍ପରେ ଆଜି ଲାଲ ବତି ଜଳୁଛି । ସେମାନେ ସ୍ଵୀକାର କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ, ଏହା ରିସେସନ (ମାନ୍ଦା) । ତେଣୁ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ଚଳୁ କରିଛନ୍ତି, ‘Slow down of economy’ । ବିଶ୍ଵର ସମସ୍ତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ-ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଦେଶ ଆଜି ରଣ ଗ୍ରସ୍ତ, ବଜେଟ୍‌ରେ ବିପୁଳ ନିଅଣ୍ଟ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଭାରତର ରଣ ହେଉଛି ୧୫୫ ଲକ୍ଷ ୮ ହଜାର କୋଟି ଟଙ୍କା । ସରକାରୀ ରାଜସ୍ଵର ୪୦ ଶତାଂଶ ସୁଧ ପରିଶୋଧ କରିବାର ବ୍ୟୟ ହୁଏ । ଏଥିପାଇଁ ଜିନିଷପତ୍ର ଉପରେ ଟ୍ୟାକ୍ସ ବୋଝ ଲଦି ଦିଆଯାଏ । ଯେଉଁ ଦାମରେ ପେଟ୍ରୋଲ-ଡିଜେଲ୍ ବିଦେଶରୁ କିଣାଯାଏ ତାହା ଅନେକ ବେଶୀ ଦାମରେ ଦେଶରେ ବିକ୍ରି କରାହୁଏ । ଫଳରେ ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧି ଘଟି ଚାଲେ ।

### ସାମରିକ ଶିଳ୍ପର ପ୍ରୟୋଜନରେ ହିଁ ଯୁଦ୍ଧ

ଏହା ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିବାଦର ଅର୍ଥନୈତିକ ସଂକଟ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ଶିକ୍ଷା ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବଜେଟ୍ ସଂକୋଚନ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରମାନେ କରୁଛନ୍ତି । ଶିଳ୍ପ

କ୍ଷେତ୍ରକୁ କିଛିଟା ଚାଙ୍ଗା ରଖିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଶିଳ୍ପ ଉପରେ ଭାରତ ସମେତ ସମସ୍ତ ଦେଶ ହିଁ ଜୋର ଦେଉଛନ୍ତି । ଅର୍ଥନୀତିର ଏହି ସାମରିକିକରଣ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜନ ଓ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି (ଯୁଦ୍ଧ ଉନ୍ନାଦନା) ଓ ଲୋକାଳ ଓଡ଼ାର (ଆଞ୍ଚଳିକ ଯୁଦ୍ଧ) । ଆଞ୍ଚଳିକ ଯୁଦ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ଶକ୍ତି ଯୁକ୍ତ ହେଉଛି । ଯେମିତି ଯୁଦ୍ଧକ୍ରମରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘଟିଛି । ପୁଞ୍ଜିବାଦର ଏହି ମାନ୍ଦାବସ୍ଥା ଯୋଗୁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ସଂକଟ ଫଳରେ ଚଳିବା ମିଳିବ କି ନାହିଁ, ଚଳିବା ମିଳିଲେ ବି ଏହା ସ୍ଥାୟୀ ହେବ କି ନାହିଁ, ସମସ୍ତ କିଛି ଅନିଶ୍ଚିତ । ପ୍ରଥମତଃ, ଆମ ଦେଶରେ ସ୍ଥାୟୀ ଚଳିବା ଉଠି ଯାଉଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ ତା କଣ୍ଠାକୁ ସିଷ୍ଟମ (ଠିକା ନିୟୁକ୍ତ), ସବୁଠି ଅସ୍ଥାୟୀ ଶ୍ରମିକ । ଏମାନଙ୍କର କୌଣସି ଆଇନସଙ୍ଗତ ଅଧିକାର ନାହିଁ, କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀ ମଜୁରୀ ଓ କାମର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ ସେତେବେଳେ ଛଟେଇ କରିଦେଇ ପାରିବେ । ଏହାଛଡ଼ା ମଧ୍ୟ ମାଲଗ୍ରାଣ୍ଟ ଲେବର (ଦାଦନ ଶ୍ରମିକ), ଗିର୍ ଶ୍ରମିକ(ହୋମ ଡେଲିଭରୀ କରୁଥିବା), ଆଉଟସୋର୍ସିଂ ବଣ୍ଡେଡ ଲେବର ପ୍ରଥା ମଧ୍ୟ ଚଳିଛି । ଅଭାବର ଜ୍ୱାଳାରେ ବାପା-ମା ଝିଅକୁ ବିକ୍ରି କରିଦେଉଛି । କିଛିଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଖବରକାଗଜରେ ବାହାରିଛି, ୨୦୧୯-୨୧, ଏହି ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତରେ ୧୩ଲକ୍ଷରୁ ବେଶୀ ମହିଳା ଅନ୍ତର୍ଜାତ ହୋଇଯାଇଛନ୍ତି । ଏତେ ଲକ୍ଷ ମହିଳା କୁଆଡେ ଗଲେ ? ବିଦେଶକୁ ଚାଲିଗଲା ହେଉଛନ୍ତି । ଏ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଦେହ ବିକ୍ରିର ବଜାରକୁ ଚାଲିଗଲା ହେଉଛନ୍ତି । ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ବିକ୍ରି କରି ଦିଆଯାଉଛି । ଏ ଦେଶରେ କେତେ କୋଟି ଶିଶୁ ଶ୍ରମିକ ଅଛନ୍ତି । ଦାସପ୍ରଥା ଯୁଗ ଯେମିତି ଫେରି ଆସିଛି ।

### ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ବିରୋଧୀତା କରିଥିଲା ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍

କେନ୍ଦ୍ରରେ ସରକାର ଚଳାଉଛି ବିଜେପି, ଯେଉଁ ବିଜେପି ଦାବି କରେ ସେମାନେ ଜାତୀୟତାବାଦର ପ୍ରତୀକ, ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରତୀକ, ଦେଶାତ୍ମବୋଧର ପ୍ରତୀକ । ବାସ୍ତବତା କଣ ? ଏହି ବିଜେପିକୁ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ, ସେହି ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍.ର ଇତିହାସ କଣ, ତା' ଅନେକ ହୁଏତ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ଆମ ଦେଶରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲୁଛି, ସେତେବେଳେ ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍.ର ତତ୍କାଳୀନ ନେତା ଗୁରୁ ଗୋଲଝାଲକର କହୁଛନ୍ତି, ‘ଦେଶରେ ଯେଉଁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲୁଛି ତା’ ଯଥାର୍ଥ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ନୁହେଁ । ଏହି ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ।’ “କହୁଛନ୍ତି, ଭୌଗୋଳିକ ଜାତୀୟତାବାଦ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ବିପଦର ତତ୍ତ୍ୱରୁ ଆମର ଜାତିତ୍ୱର ଧାରଣା ତିଆରି ହୋଇଛି । ଏହା ଫଳରେ ପ୍ରକୃତ ହିନ୍ଦୁ ଜାତି ତତ୍ତ୍ୱର ସଦର୍ପକ ଅନୁପ୍ରେରଣା ଠାରୁ ଆମେ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛୁ । ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ କାର୍ଯ୍ୟତଃ ବ୍ରିଟିଶ ବିରୋଧୀ ଆନ୍ଦୋଳନରେ

ପର୍ଯ୍ୟବେଶିତ କରାହୋଇଛି । ବ୍ରିଟିଶ ବିରୋଧୀତା ସହିତ ଦେଶପ୍ରେମ ଏବଂ ଜାତୀୟତାବାଦକୁ ସମାର୍ଥକ କରି ଦେଖାଯାଉଛି । ଆମର ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଓ ତାର ନେତୃବୃନ୍ଦ ଏବଂ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ଉପରେ ଏହି ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ମତ ସର୍ବନାଶୀ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି । XXXX ସେମାନେ ହିଁ ଏକମାତ୍ର ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଦେଶପ୍ରେମୀ ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ହିନ୍ଦୁ ଜାତିର ଗୌରବ ପୋଷଣ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ବାକି ଯେଉଁମାନେ ଦେଶପ୍ରେମ ଜାହିର କରି ହିନ୍ଦୁ ଜାତିର ସ୍ଵାର୍ଥହୀନୀ କରୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ବିଶ୍ଵାସଘାତକ ଓ ଦେଶର ଶତ୍ରୁ ।” ଏହା ହେଉଛି ଗୋଲଝାଲକରଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ।

ଯେତେବେଳେ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଶହାଦମାନେ ଜୀବନ ଦେଉଛନ୍ତି, ସେହି ସମୟରେ ଗୋଲଝାଲକର କହୁଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ବ୍ରିଟିଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢୁଛନ୍ତି ସେମାନେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ, ସେମାନେ ଦେଶର ଶତ୍ରୁ, ସେମାନେ ବିଶ୍ଵାସଘାତକ । ତା’ହେଲେ ଗୋଲଝାଲକରଙ୍କ ବିଚାରରେ ଦେଶବନ୍ଧୁ ଚିତ୍ତ ରଞ୍ଜନ, ବିପିନ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଲ, ବାଲ ଗଙ୍ଗାଧର ତିଲକ, ଲାଲା ଲାଜପତ ରାୟ, ସୁଭାଷବୋଷଙ୍କ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଖୁଦିରାମ, ଭଗତ ସିଂ, ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦ, ସୂର୍ଯ୍ୟସେନ, ଆସଫାକୁଲ୍ଲା ଖାଁ-ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ବିଶ୍ଵାସଘାତକ, ଦେଶର ଶତ୍ରୁ । ସେମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିରୁ ଏହା ହିଁ ମିଳେ । ସେଥିପାଇଁ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ସେମାନେ କୌଣସି ଭୂମିକା ପାଳନ କରିନାହାନ୍ତି । ଆଜି ସେମାନେ ହିଁ ନିଜକୁ ‘ଦେଶପ୍ରେମୀ’ ବୋଲି ଦାବି କରୁଛନ୍ତି । ଏହା କଣ ଆପଣମାନେ ମାନିନେବେ ?

### ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନର ବିରୋଧୀମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶପ୍ରେମ ଶିଖାଉଛନ୍ତି

ସେମାନେ ସଭରକରଙ୍କୁ କହୁଛନ୍ତି ବୀର ସଭରକର । ନେତାଜୀଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ଥାନ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହି ବୀର ସଭରକରଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ଆମ ନିକଟରେ ଅଛି । ସଭରକର ଯେତେବେଳେ ଆଷ୍ଟ୍ରାଲିଆରେ ବନ୍ଦୀ ଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାର ପାଖରେ ତିନିଧର ମର୍ସି ପିଟିସନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ୧୯୧୩ ମସିହାରେ ଏକ ମର୍ସି ପିଟିସନରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ, “ଯଦି ସରକାର ତାଙ୍କର ବନ୍ଦୁ ଧରଣର ବଦାନ୍ୟତା ଓ ଦୟା ଦ୍ଵାରା ମୋତେ ମୁକ୍ତି ଦିଅନ୍ତି, ତାହେଲେ ମୁଁ ଇଂରେଜ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁଗତ ରହିବି ।” ଆଉ ଏକ ମର୍ସି ପିଟିସନରେ ଏଭଳି ଆଶ୍ଵାସନା ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ, ଦେଶ ଭିତରେ ଓ ବାହାରେ ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କ କଥାରେ ଭୁଲ ପଥରେ ଯାଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ସେ ଫେରାଇ ଆଣିବେ ଏବଂ ସେମାନେ ବ୍ରିଟିଶ ସରକାରଙ୍କୁ ସହଯୋଗୀତା କରିବେ । ଅଥଚ, ଏ ଦେଶରେ ଖୁଦିରାମ, ଭଗତ ସିଂ, ଆସଫାକୁଲ୍ଲା

ସମେତ ଅସଂଖ୍ୟ ଶହୀଦ ହସ ହସ ମୁହଁରେ ମଥା ଉଜ କରି ଫାସି ମଞ୍ଚରେ ଆତ୍ମହତ୍ତି ଦେଇଥିଲେ, ପ୍ରାଣ ଭିକ୍ଷା କରିନଥିଲେ । ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ୧୯୪୨ ମସିହାର ଅଗଷ୍ଟ ଆନ୍ଦୋଳନ ଚାଲିଛି, ସେତେବେଳେ ବ୍ରିଟିଶ ବାହିନୀ ପାଇଁ ସୈନ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ସଭରକର । ଦେଶ ବିଭାଜନର ଦାବି ମଧ୍ୟ ସେ ହିଁ ସର୍ବ ପ୍ରଥମ ଉଠାଇଥିଲେ । ଫଳରେ ଯେଉଁ ବିଜେପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍.ର ଏହି ଭୂମିକା-ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଶବାସୀଙ୍କୁ ଦେଶପ୍ରେମ ଶିଖାଉଛନ୍ତି, ସେମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜାତୀୟତାବାଦର ସ୍ଵୋଗାନ ଦେଉଛନ୍ତି ! ଦେଶର ଜନଗଣଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଚରିତ୍ର ବୁଝିବାକୁ ହେବ ।

ମୁଁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିବାକୁ ଚାହେଁ ଯେ, ବିଜେପି ବିଜ୍ଞାନର ଚର୍ଚ୍ଚା ବନ୍ଦ କରିଦେଉଛି, ତାରଉଜନଙ୍କୁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରୁ ବାଦ ଦେଇ ବେଦ-ବେଦାନ୍ତ, ମନୁସଂହିତା, ସଂସ୍କୃତ ଶିକ୍ଷା ଆଦିକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଛି । ଆଉ ଭାରତୀୟ ନବଜାଗରଣର ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ରାଜା ରାମମୋହନ ରାୟ କହିଛନ୍ତି, “ସଂସ୍କୃତ ଶିକ୍ଷା ପଢ଼ନ୍ତୁ ଦେଶକୁ ଅନ୍ଧକାର ଆଡ଼କୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପ୍ରଣୋଦିତ ଭାବେ ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଦେଶରେ ଇତିମଧ୍ୟରେ ହିଁ ଦୁଇ ହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ଚାଲି ଆସୁଛି ।... ବେଦାନ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଦ୍ଵାରା ଯୁବକମାନେ ଉନ୍ନତ ନାଗରିକ ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ବେଦାନ୍ତ ଯାହା ଶିଖାଏ ତାହା ହେଲା, ଏହି ପରିଦୃଶ୍ୟମାନ ଜଗତର କୌଣସି କିଛିର ହିଁ ଅସ୍ଥିତ ନାହିଁ । ଉନ୍ନତତର ଓ ଉଦାର ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଜନ ଗଣିତ, ପ୍ରାକୃତିକ ଦର୍ଶନ, କେମେଷ୍ଟ୍ରି, ଆନାଟୋମି ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବିଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷା ।” ନବଜାଗରଣର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୁରଧା ଈଶ୍ଵର ଚନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାସାଗର ବଳିଷ୍ଠ କଣ୍ଠରେ କହିଥିଲେ, “ବେଦାନ୍ତ ଓ ସଂଖ୍ୟ ଯେ ଭ୍ରାନ୍ତ ଦର୍ଶନ, ଏସମ୍ଭବରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଉ କୌଣସି ମତଭେଦ ନାହିଁ । .... ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶେଧକ ଭାବେ ଇଂରାଜୀରେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଯଥାର୍ଥ ଦର୍ଶନ ପଢ଼ାଇବା ଦରକାର ।” ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ, “ଆମ ଦେଶରେ ଏଭଳି ଶିକ୍ଷକ ଦରକାର ଯେଉଁମାନେ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷା ଜାଣନ୍ତି, ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଜାଣନ୍ତି । ଆଉ ଦରକାର ଧର୍ମୀୟ ସଂସ୍କାର ମୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷକ ।” ବିଦ୍ୟାସାଗର ଈଶ୍ଵର ବିଶ୍ଵାସ କରୁ ନଥିଲେ । କୌଣସି ମନ୍ଦିର ଯାଇ ନାହାଁନ୍ତି, ପୂଜା କରି ନାହାଁନ୍ତି । ତା’ସଭେ ବି ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସ ତାଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରୁଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲେ । ବିବେକାନନ୍ଦ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟତମ ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ ଆଖ୍ୟା ଦେଇ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜ୍ଞାପନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ସମାନ ସମୟରେ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଜ୍ୟୋତିବା ରାଓ ଫୁଲେ ମଧ୍ୟ କୁସଂସ୍କାର ମୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାର ବିସ୍ତାର ପାଇଁ ବ୍ରତୀ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ମନାଷୀମାନେ ନବଜାଗରଣର ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନର ଆଲୋକ ପ୍ରଜ୍ଵଳିତ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟ ଅସ୍ଥିତ

ବର୍ତ୍ତମାନ ବି ଅଛି ବି.ଜେ.ପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍. ତାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୁପ୍ତ କରି ଦେଶକୁ ଘୋର ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ନିମଜ୍ଜିତ କରୁଛି । ଫଳରେ ବି.ଜେ.ପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍. ଭାରତୀୟ ନବଜାଗରଣର ବିରୋଧୀ । ବି. ଜେ.ପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍ ର ନେତାମାନେ ଏଦେଶର ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମଗ୍ରନ୍ଥରେ ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନର ସମସ୍ତ କିଛି ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି ଯାହା ହାସ୍ୟାସପଦ । ଆଧୁନିକ ବିଜ୍ଞାନ ମୂଳତଃ ଯୁରୋପରୁ ଆସିଛି । ସେହି ଶିକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଜଗଦିଶ ରତ୍ନ ବୋଷ, ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ରତ୍ନ ରାୟ, ସତ୍ୟନ ବୋଷ, ସି.ଭି. ରମଣ, ମେଘନାଦ ସାହାଙ୍କ ଭଳି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ବିଜ୍ଞାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅବଦାନ ରଖିଛନ୍ତି । ଏପରିକି ବିବେକାନନ୍ଦ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି, ଯୁରୋପରୁ ଆମକୁ ବିଜ୍ଞାନ ନେବାକୁ ହେବ । ସେ ଆହୁରିମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ, “ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଧୁନିକ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ଓ ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କର ମତବାଦ କଣ ତା ଆମେ ଜାଣୁ । ଆଉ ଏହା ମଧ୍ୟ ଜାଣୁ ଯେ, ତାହା ପ୍ରାଚୀନ ଧର୍ମତତ୍ତ୍ୱବିଦମାନଙ୍କର କିପରି କ୍ଷତି କରିଛି । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନୂତନ ନୂତନ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଆବିଷ୍କାର ହୋଇଛି, ତା’ଦ୍ୱାରା ସତେଯେମିତି ସେମାନଙ୍କ ଘରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବୋମା ପଡ଼ିଛି, ଆଉ ସେଥିପାଇଁ ହିଁ ସେମାନେ ସମସ୍ତ ଯୁଗରେ ହିଁ ଏହି ସମସ୍ତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଅନୁସନ୍ଧାନକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ।” ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ଏହି ଉକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ବିଜେପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍ ନେତାମାନେ କଣ କହିବେ ? ସେମାନେ ତ ବେଦ-ବେଦାନ୍ତ, ଗୀତା, ମନୁସଂହିତାରୁ ସମସ୍ତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ତତ୍ତ୍ୱ ଆବିଷ୍କାର କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ, ସେହି ତତ୍ତ୍ୱ ଅନୁଯାୟୀ ତତ୍ତ୍ୱ ଅଭିଯାନ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଦାବି କରିବେ ।

**କିଏ ଯଥାର୍ଥ ହିନ୍ଦୁ- ରାମକୃଷ୍ଣ-ବିବେକାନନ୍ଦ ନା ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍.-ବିଜେପି**

ବିବେକାନନ୍ଦ କହିଛନ୍ତି, ରାମାୟଣର କଥା ଯଦି ବିଚାର କରିବେ, ଏହାକୁ ଅଲଘନୀୟ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥଭାବେ ଗ୍ରହଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ରାମଙ୍କ ଭଳି ଯଥାର୍ଥରେ କେହି ଥିଲେ, ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ହେବ, ତାହା ନୁହେଁ । ...ଏହି ପୁରାଣରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ବାସ୍ତବରେ ଥିଲେ ବା ସେମାନେ କାହିଁକି ଚରିତ୍ରମାତ୍ର, ଏହି ବିଚାରର ବିରୁଦ୍ଧାତ୍ମ ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ।” ଏହି ବକ୍ତବ୍ୟରୁ ଏହା ପରିଷ୍କାର ଯେ, ବିବେକାନନ୍ଦ ରାମଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ନଥିଲେ । ବାଲ୍ମୀକୀ ଓ ତୁଳସୀ ଦାସ ରାମାୟଣରେ କେଉଁଠି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ ଯେ, ରାମଙ୍କ ଜନ୍ମଭୂମିରେ ବାବୁମସଜିଦ୍ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଛି । ଅଥଚ ଭୋଟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ମିଥ୍ୟା ଅଭିଯୋଗ ଆଣି ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗା ଭିଆଇ ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍-ବିଜେପି ଏକ ଐତିହାସିକ ସ୍ମୃତିସ୍ତମ୍ଭକୁ ଧ୍ୱଂସ କଲା । ଯେମିତି ତାଲିକାନମାନେ ଆଫଗାନିସ୍ତାନରେ ଐତିହାସିକ ବୌଦ୍ଧ ମୁର୍ତ୍ତୀ ଧୁଳିସାତ୍ କରିଥିଲେ ।

ଏହା ଛଡ଼ା ଏହି ଉପଲକ୍ଷେ ଯେଉଁ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗାର ନିଆଁ ଲଗାଇଥିଲେ ସେଥିରେ ଶହ ଶହ ଜୀବନ, ଘରଦ୍ୱାର, ସମ୍ପଦ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଥିଲା ।

ବିବେକାନନ୍ଦ ଯଥାର୍ଥରେ ହିଁ କହିଥିଲେ, “କୌଣସି ଧର୍ମ ହିଁ କେବେ ମଣିଷ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରି ନାହିଁ । XXXXX କୌଣସି ଧର୍ମ ହିଁ ଏହି ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରି ନାହିଁ । ତେବେ ମଣିଷକୁ କିଏ କ’ଣ ପାଇଁ ଏହିସବୁ କାମ କରିବାକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କଲା ? ରାଜନୀତି ହିଁ ମଣିଷକୁ ଏହିସବୁ ଅନ୍ୟାୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରରୋଚିତ କରିଛି, ଧର୍ମ ନୁହେଁ ।” ପୁଣି ବିବେକାନନ୍ଦ କହିଛନ୍ତି, “ଭାରତରେ ମୁସଲିମ୍ ବିଜୟ, ନିଯାତିତ ଗରୀବ ମଣିଷକୁ ମୁକ୍ତିର ସ୍ୱାଦ ଦେଇଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ଏଦେଶରେ ପାଞ୍ଚ ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ ମଣିଷ ମୁସଲିମ୍ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ଏସବୁ କେବଳ ଅସ୍ତ୍ର ବଳରେ ହୋଇନାହିଁ । ....ଗରୀବ ମଣିଷ ଜମିଦାର ଓ ପୁରୋହିତମାନଙ୍କ ହାତରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବାକୁ ଚାହିଁଥିଲେ ।” ସେ ଆହୁର ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ, “ମୋର ଜଣେ ସନ୍ତାନ ଥିଲେ, ତା’ ନିକଟରେ ଯାହା ସତ୍ୟ ମନେହେବ ସେ ତା’ର ହିଁ ଶିକ୍ଷ୍ୟ ହେବ । ଏହା ଖୁବ୍ ସ୍ୱାଭାବିକ ଯେ, ସମାନ ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱାଧୀନଭାବେ ଓ ନିର୍ବିରୋଧରେ ମୋର ପୁଅ ବୌଦ୍ଧ, ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନ ଏବଂ ମୁଁ ନିଜେ ମୁସଲମାନ ହୋଇପାରେ ।”

ଏହି ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କୁ କଣ ଆର.ଏସ୍.ଏସ୍-ବିଜେପି ନେତାମାନେ ହିନ୍ଦୁ ବୋଲି ଗଣ୍ୟ କରିବେ ? ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ଗୁରୁ ରାମକୃଷ୍ଣ ପରମହଂସ କହୁଥିଲେ, ଜଳ, ପାଣି, ଡାକର ଯେମିତି ଏକ, ସେମିତି ଭଗବାନ ଆଲ୍ଲା ଓ ଗଡ଼ ମଧ୍ୟ ଏକ । ସେ ମସ୍ତକିଦରେ ନମାଜ ପଢ଼ିଛନ୍ତି, ଗିର୍ଜାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଛନ୍ତି ପୁଣି ମନ୍ଦିରରେ ଉପାସନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ରାମକୃଷ୍ଣ ଓ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍-ବିଜେପି ନେତାମାନେ କଣ କହିବେ ? କିଏ ଯଥାର୍ଥ ହିନ୍ଦୁ, ରାମକୃଷ୍ଣ-ବିବେକାନନ୍ଦ ନା ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍-ବିଜେପି ? ତେଣୁ ବାସ୍ତବରେ ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍-ବିଜେପି ଯେମିତି ଜାତୀୟ ନବଜାଗରଣ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ବିରୋଧୀ, ସେମିତି ଯଥାର୍ଥ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ମଧ୍ୟ ବିରୋଧୀ ।

ବି.ଜେ.ପି କେବଳମାତ୍ର ଆସନ୍ତା ଭୋଟ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ରାମ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ କରୁଛି । କିଛି ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି, ବି.ଜେ.ପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍.ର ବୈଠକ ହୋଇଛି । ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍ ପରିମିତବଙ୍ଗର ବିଜେପି ନେତାମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଛି ଯେ, ଆସନ୍ତା ଭୋଟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏଥର ବି ଭଲଭାବେ ରାମନବମୀ, ଦୁର୍ଗାପୂଜା ପାଳନ କର । ଏହା ହେଉଛି ସେମାନଙ୍କର ଧର୍ମ ଭକ୍ତି । ଧର୍ମ ନୁହେଁ, ଅସଲ ହେଲା ଭୋଟ ଭକ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଦରକାର, ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ବିଭେଦକାମୀ ରାଜନୀତିର ତୀବ୍ର ପ୍ରତିବାଦ କରି ନେତାଜୀ କହିଥିଲେ, “ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଣୀର ସ୍ୱାର୍ଥନୈଷ୍ଠୀ ଲୋକ କ୍ଷୁଦ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥର ଲୋଭରେ

ଉଭୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ମନମାଳିନ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରି ଚାଲିଛନ୍ତି । .....ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଏହି ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଶତ୍ରୁ ଭାବେ ଗଣ୍ୟ କରିବା ପ୍ରୟୋଜନ । .... ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନର ସ୍ଵାର୍ଥ ପ୍ରଥକ-ଏହାଠାରୁ ମିଥ୍ୟା ବାକ୍ୟ ଆଉ କିଛି ହୋଇ ପାରେନା । ..... ହିନ୍ଦୁମାନେ ଭାରତରେ ସଂଖ୍ୟା ଗରିଷ୍ଠ ବୋଲି ‘ହିନ୍ଦୁ ରାଷ୍ଟ୍ର’ର ଧ୍ବନୀ ଶୁଣାଯାଏ, ଏଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବୋଚ୍ଚ(ସବୁ ଦିଗରୁ) ଅଲସ୍ ଚିନ୍ତା ।” ନେତାଜୀଙ୍କ ଆଇ.ଏନ୍.ଏ ବାହିନୀରେ କୌଣସି ଧର୍ମ-ଜାତି-ପ୍ରାଦେଶିକତାର ଭେଦାଭେଦ ନ ଥିଲା । ଏହି ନେତାଜୀଙ୍କୁ ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍-ବିଜେପି କଣ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ଆଖ୍ୟା ଦେବ ?

ବି.ଜେ.ପି-ଆର୍.ଏସ୍.ଏସ୍ ହିନ୍ଦୁ ଭୋଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ଓ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଭେଦାଭେଦ ଉତ୍ସକାଳବାର ହାନି କ୍ଷତ୍ରିୟରେ ଲିପ୍ତ ହୋଇ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ପ୍ରତି ଅନ୍ଧ ଆବେଗ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଆଉ ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ କହିଛନ୍ତି, “ଧର୍ମର ମୋହ ମଣିଷକୁ ନିର୍ଜୀବ କରି ରଖେ । ସେମାନେ ବୁଦ୍ଧିକୁ ନିରର୍ଥକ ଜଡ଼ ଅଭ୍ୟାସର ନାଗଫାଶରେ ଅସ୍ତି ମଜ୍ଜାରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରି ପକାନ୍ତି ।” ପୁଣି ଶରତଚନ୍ଦ୍ର ଆଉ ପାଦେ ଆଗେଇ ଯାଇ କହିଥିଲେ, “ସମସ୍ତ ଧର୍ମ ହିଁ ମିଥ୍ୟା, ଆଦିମ ଦିନର କୁସଂସ୍କାର । ବିଶ୍ଵମାନବତାର ଏତେ ବଡ଼ ଶତ୍ରୁ ଆଉ ନାହିଁ ।” ସାହିତ୍ୟ ଜଗତର ଏହି ଦୁଇ ଜଣ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ବିଜେପି କି ଆଖ୍ୟା ଦେବ ?

**‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ମେଣ୍ଟ କେଉଁ ଭାରତର ପ୍ରତିନିଧି**

ସମ୍ପ୍ରତି ବିରୋଧୀ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ନାମରେ ଏକ ମେଣ୍ଟ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ କେଉଁ ଇଣ୍ଡିଆର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ଵ କରୁଛି ? ଏହି ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ଅତ୍ୟାଚ୍ଛରିତ ଶୋଷିତ ଗରିବ ମଣିଷର ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ନା ଆୟାତୀ, ଆଦାନୀ, ଟାଟା, ବିରଲାର ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ? ଏହି ମେଣ୍ଟରେ କଂଗ୍ରେସ ରହିଛି । ସେହି କଂଗ୍ରେସ ତ ପ୍ରଥମେ ଏଦେଶରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିଛି, ଫାସିବାଦର ଭିତ୍ତିକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିଛି । ସେହି କଂଗ୍ରେସକୁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଓ ସିକ୍ୟୁଲାର କହୁଛି ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍) । କଂଗ୍ରେସ ଅମଳରେ ଦଙ୍ଗା ହୋଇ ନାହିଁ ? ଭାଗଲପୁର, ରାଉରକେଲା, ଆସାମର ନେଲିର ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଦଙ୍ଗା, ଦିଲ୍ଲୀର ଶିଖ ନିଧନ ଦଙ୍ଗା କଂଗ୍ରେସ ହିଁ ତ କରିଛି । ଏହି କଂଗ୍ରେସ ସିକ୍ୟୁଲାର ?

ଯେଉଁସବୁ ଅଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଆଇନ୍ ରହିଛି- ଟାଟା, ମିସା, ଅନ ଲ-ଫୁଲ ଆକ୍ଟିଭିଟି ପ୍ରିଭେନସନ ଆକ୍ଟ (ୟୁଏପିଏ), ଆର୍ମିଡ ଫୋର୍ସ ସ୍ଵେସାଲ ପ୍ରୋଟେକ୍ସନ୍ ଆକ୍ଟ (ଆଫସପା) ସବୁ ତ କଂଗ୍ରେସ ଆଣିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ହିଁ ବିଜେପି ଆହୁରି କଠୋର କରୁଛି । ଏହି କଂଗ୍ରେସ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ? ୧୯୫୯ ମସିହା, ୩୧ ଅଗଷ୍ଟରେ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଶହୀଦର ରକ୍ତ ଝରାଇଛନ୍ତି କେଉଁମାନେ ? ବହୁବଜାର ଛକରେ ଅବିଭକ୍ତ ସିପିଆଇର ୪ଜଣ ମହିଳାଙ୍କ ନାମରେ ଶହୀଦ ସ୍ତମ୍ଭ ଅଛି । କଂଗ୍ରେସର ଗୁଳିରେ ତ ଏମାନେ

ସହାୟ ହୋଇଛନ୍ତି । କଂଗ୍ରେସ ହିଁ ତ ଜରୁରୀ ଅବସ୍ଥା ଜାରୀ କରି ସମସ୍ତ ସ୍ଵାଧୀନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବନ୍ଦ କରିଥିଲା । ସେହି କଂଗ୍ରେସକୁ ସିପିଆଇ(ଏମ) ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଲୋଭୁଲ ମାରୁଛି, ସିକ୍ୟୁଲାର ବୋଲି ଜାହିର କରୁଛି ।

### ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ନୁହଁନ୍ତି

କୌଣସି ଆଞ୍ଚଳିକ ଦଳ କଣ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ? ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଦମନ କରିବା, ବିରୋଧୀମାନଙ୍କ କଣ୍ଠରୋଧ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ଫାସିବାଦୀ ଶକ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ହିଁ ଗଦିରେ ବସି ପୁଞ୍ଜିବାଦର ସେବା କରିବେ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ଫାସିବାଦୀ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଆଉ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ସରକାରରେ ଯେଉଁମାନେ ଅଛନ୍ତି, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ଚରମ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ । ଗୋଟିଏ କଥା ମନେରଖିବେ, ଆଜି ଭାରତରବଡ଼ ବଡ଼ ବୁର୍ଜୁଆ ପାର୍ଟି, ଆଞ୍ଚଳିକ ବୁର୍ଜୁଆ ପାର୍ଟି ସମସ୍ତଙ୍କର ନୀତି ହେଉଛି ଦୁର୍ନୀତି । ପ୍ରତ୍ୟେକେ ହିଁ ଦୁର୍ନୀତିର ପଙ୍କରେ ଆକଣ୍ଠ ନିମ୍ନଜିତ । ପୁଣି ସମସ୍ତେ ନିଜକୁ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ଦାବିକରି ଅନ୍ୟକୁ ଦୁର୍ନୀତି ଗ୍ରସ୍ତ କହୁଛନ୍ତି । ବାସ୍ତବରେ ଦୁର୍ନୀତିରେ ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କୁ ଟକ୍କର ଦେଉଛି । ଯେମିତି ଆତ୍ମନୀ, ଆଦାନୀ, ଚାଟା, ବିରଳା ସମସ୍ତଙ୍କର ହିଁ ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା ଶୋଷଣ କରିବା, କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଲୁଚିବା, କିଏ ବଞ୍ଚିଲା କିଏ ମଲା ଏସବୁ ଦେଖିବା ଦରକାର ନାହିଁ । ଏହି ପାର୍ଟିଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଲା, ଏମ୍.ଏଲ.ଏ-ଏମ୍.ପି ହେବା, ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସନରେ ବସିବା ଆଉ ଟଙ୍କା ଲୁଚିବା । ଲୋକଙ୍କ ଟଙ୍କା ଆତ୍ମସାତ୍ କରିବାର ପ୍ରତିଯୋଗୀତା ଚାଲୁଛି ! ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଲୋକଙ୍କ ଟଙ୍କା ଆତ୍ମସାତ୍ କରୁଛ, ମୁଁ କରବି ନାହିଁ କାହିଁକି ? ଏ ଯେମିତି ଏକ ଅଧିକାରରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ! ଲୋକମାନେ ପୁଣି ଅନେକାଂଶରେ ଏହା ମାନିନେଇଛନ୍ତି ଯେ, ଗାଦିରେ ବସିଲେ ସମସ୍ତେ ଖାଆନ୍ତି, ଏହାକୁ ନେଇ କହିବାର ବା କ'ଣ ଅଛି ! ଏହି ଚିନ୍ତା ବିପଜ୍ଜନକ । ସମଗ୍ର ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଆଜି ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ । ତେଣୁ ଜାତୀୟ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ବୁର୍ଜୁଆ ଦଳମାନେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ । ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ କରୁଛନ୍ତି । ଆଉ କ୍ରମିନାଲାଇଜେସନ୍ ଅଫ୍ ପଲିଟିକ୍ସ (ରାଜନୀତିର ଅପରାଧିକରଣ) ନୁହେଁ, ବାସ୍ତବରେ କ୍ରିମିନାଲାଇଜେସନ୍ ଅଫ୍ ଦି ପଲିଟିସିଆନ୍ସ (ରାଜନୀତିବିଦମାନଙ୍କର ଅପରାଧିକରଣ) ହେଉଛି, ରାଜନୀତିବିଦମାନେ ହିଁ ଅପରାଧି ବନାଉଛନ୍ତି, ନିଜ ସ୍ଵାର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଦେଉଛନ୍ତି । ଆଜି ଦେଶରେ ଏହି ରାଜନୀତିବିଦ-ବୃହତ ପୁଞ୍ଜିପତି-ବୃହତ ବ୍ୟବସାୟୀ-ଅମଲାତନ୍ତ୍ର-ଅପରାଧିମାନଙ୍କର ଏକ ଅଶୁଭ ମେଣ୍ଟ ଗଢି ଉଠିଛି ।

ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସ ଶାସନରେ ମଧ୍ୟ ହତ୍ୟା-ଦୁର୍ନୀତି-ସନ୍ଧ୍ୟାସ ଝଲିଛି

ଏହି ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ମେଣ୍ଟ ମଧ୍ୟରେ ତୃଣମୂଳ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ- ଯେଉଁ ତୃଣମୂଳ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ କ୍ଷମତାରେ ବସି ହିଁ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା, ‘ବଦଳା ନୁହେଁ, ବଦଳ ଝହୁଁ’ । ସେମାନେ କ’ଣ ବଦଳ କରିଛନ୍ତି ? ଏମାନେ ତ ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍)ର ୩୪ବର୍ଷ ଶାସନର କାର୍ବନ କପି । ସିଣ୍ଡିକେଟ, କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର, ପ୍ରୋମୋଟରମାନଙ୍କର ରାଜତ୍ୱ ଝଲିଛି । ଜବରଦସ୍ତି ଝନ୍ଦା ଆଦାୟ, ପିସି ଆଦାୟ ଅବ୍ୟାହତ । ଝଲିଛି ଚରମ ଦୁର୍ନୀତି । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ପଞ୍ଚାୟତ ଭୋଟ ନାଁରେ ରକ୍ତର ଗଙ୍ଗା ବୋହିଗଲା । ଥାନା-ପୋଲିସ-ପ୍ରଶାସନ, ସମସ୍ତେ ହିଁ ଦଳାୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଝଲନ୍ତି । ପାର୍ଥକ୍ୟ ହେଉଛି, ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ସଂଗଠିତ ଆଉ ସୁସ୍ଥଭାବେ କରୁଥିଲା, ଏମାନେ ଢିଲାଢାଲା ଓ ଖୋଲାଖୋଲି ଭାବେ କରୁଛନ୍ତି । ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର କଣ୍ଠରୋଧ କରୁଛନ୍ତି । ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନେ କୌଣସି ପ୍ରତିବାଦ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ କେହି ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ କରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି ସରକାର ଅମଳରେ ହିଁ ପୋଲିସର ଲାଠି ମାତରେ ଆମର ଦୁଇଜଣ କର୍ମୀଙ୍କର ଆଖି ନଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ସମ୍ପ୍ରତି କୁଲତଳିରେ ଆମ ଦଳର ନେତୃସ୍ଥାନୀୟ କମ୍ପେଡ ସୁଧାଂଶୁ ଜାନାଙ୍କୁ ଡକ୍ଟିରିପି ହତ୍ୟା କରି ଝୁଲାଇ ଦେଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ବୋଲି ପ୍ରଘର କରିଛି । ପ୍ରଥମେ ପୋଲିସ ପ୍ରଶାସନ ଏହାର ରିପୋର୍ଟରେ ହତ୍ୟା ବୋଲି କହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରେ ଶାସକ ଦଳର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ବଦଳା ଯାଇଛି ।

ଲୋକଙ୍କୁ ଠକିବା ପାଇଁ, ଭୋଟ ପାଇବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଯେମିତି ଆତ୍ମସ୍ଥାନ ଭାରତ, ସ୍ୱଚ୍ଛ ଭାରତ, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ନିର୍ମାଣ ଆଦି ଯୋଜନା କରୁଛି, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ ଭୋଟ ପାଇବା ପାଇଁ ତୃଣମୂଳ ସରକାର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭଣ୍ଡାର, କନ୍ୟାଶ୍ରୀ, ଯୁବଶ୍ରୀ ଆଦି ଯୋଜନା କରିଛି । ବିଭିନ୍ନ କ୍ଲବକୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁଦାନ ଆଦି ଦେଉଛି । ସବୁ କିଛି ତ ଭୋଟ ପାଇଁ ହେଉଛି । ବେକାରୀ ସମସ୍ୟା ଦୂର କରିବା, ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧି ରୋକିବା- ଏହିସବୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଦାନ ଦକ୍ଷିଣା ଦେଉଛନ୍ତି । ସେହି ଅତୀତ ଦିନରେ ଯେମିତି ଜମିଦାରମାନେ ବର୍ଷସାରା ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ରକ୍ତ ଶୋଷି ଶୋଷଣ କରୁଥିଲେ, ତାପରେ ବର୍ଷରେ ଥରେ ଦୁଇଥର କାଙ୍ଗାଲ ଭୋଜନ ଦେଉଥିଲେ, ସେମିତି ଏମାନେ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କୁ କେଜିଏ ଝଉଳ, ପାଞ୍ଚଶହ ଟଙ୍କା, ଦୁର୍ଗାପୂଜା ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର, ଦଶହଜାର ଟଙ୍କା ଦେଉଛନ୍ତି- ଏହା ହେଉଛି ବେକାର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଜିଣିବା ସହ ସମାନ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭୋଟରେ ଯେମିତି ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ରକ୍ତ ଝରୁଛି, କଂଗ୍ରେସ ଓ ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ଅମଳରେ ମଧ୍ୟ ରକ୍ତ ଝରୁଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ବେଶୀ ରକ୍ତ ଝରିଛି ନା ଏହି ସମୟରେ ବେଶୀ ରକ୍ତ ଝରିଛି, ସେହି ସମୟରେ ବେଶୀ ହତ୍ୟା ହୋଇଛିକି ଏହି ସମୟରେ ବେଶୀ ହତ୍ୟା

ହୋଇଛି- ଏହା ପ୍ରଶ୍ନ ନୁହେଁ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ହତ୍ୟା ହେବ କାହିଁକି ? ରକ୍ତ ଝରିବ କାହିଁକି ? ଭୋଟର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଭାବେ ବିଜେପି ଶାସିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ବିଦେଶକୁ ଉତ୍ସକାଯାଉଛି, ଦଙ୍ଗା ଲଗାଯାଉଛି । ଏହି ସମାନ କାରଣରୁ ହିଁ ମଣିପୁରରେ ନିଆଁ ଜଳୁଛି । ହରିୟାଣାରେ ଦଙ୍ଗା ଲଗାହୋଇଛି । ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ) ରାଜସ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ଆଳରେ ମଦ ଦୋକାନ ଠଲୁ କରିଥିଲା । ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସ ତା' ଅତିକ୍ରମ କରି ଆହୁରି ଅଧିକ ମଦ ଦୋକାନ ଖୋଲୁଛି ।

୧୯୭୭ ମସିହାରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ)କୁ ରିଗିଂ(ଭୋଟ ଜାଲିଆତି)କରିବାକୁ ହୋଇନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଜନସାଧାରଣ କଂଗ୍ରେସ ବିରୋଧୀ ମାନସିକତାରୁ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ)କୁ ଭୋଟ ଦେଇଥିଲେ । ତା'ପରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ)ଯେତେବେଳେ ଜନଗଣଙ୍କ ଉପରୁ ଆସ୍ଥା ହରାଇଲା, ସେତେବେଳେ ହିଁ ବୁଥ ଦଖଲ, ରିଗିଂ ରାସ୍ତାରେ ଗଲା । ୨୦୦୯ ମସିହାରେ, ୨୦୧୧ ମସିହାରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ) ବିରୋଧୀ ମାନସିକତାରୁ ଜନସାଧାରଣ ଦୁଇ ହାତ ଟେକି ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସକୁ ଭୋଟ ଦେଇଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତୃଣମୂଳ କଂଗ୍ରେସକୁ ବୁଥ ଦଖଲ କରିବାକୁ ହୋଇନାହିଁ, ରିଗିଂ କରିବାକୁ ପଡିନାହିଁ । ଆଜି କରିବାକୁ ହେଉଛି, କାରଣ ସେମାନେ ଜନଗଣଙ୍କର ଆସ୍ଥା ହରାଇଛନ୍ତି ।

**ଭୋଟ ବେଳେ ପୁଞ୍ଜିପତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିବା  
ହାଡ଼ାରେ ଜନସାଧାରଣ ଭାସି ଯାଆନ୍ତି**

ନିର୍ବାଚନ ତ ଏକ ପ୍ରହସନ । ନିର୍ବାଚନରେ ବୁର୍ଜୁଆ ଶ୍ରେଣୀ ସେମାନଙ୍କର ମନପସନ୍ଦର ଦଳମାନଙ୍କ ପଛରେ ଟଙ୍କା ଢାଳନ୍ତି । ଆଉ ବୁର୍ଜୁଆଶ୍ରେଣୀ ସମ୍ଭାଦ ମାଧ୍ୟମଗୁଡ଼ିକୁ, ଖବରକାଗଜ, ଟିଭି ଚ୍ୟାନେଲଗୁଡ଼ିକୁ କାମରେ ଲଗାଏ । ହାଡ଼ା ସୃଷ୍ଟି କରେ । କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ କହିଛନ୍ତି, ଲୋକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି ରାଜନୈତିକ ଚେତନା ନଥାଏ, ସଂଘଗଞ୍ଜି ନଥାଏ, ଲୋକମାନେ ଯଦି ସଠିକ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ ନବୁଝନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ହାଡ଼ାରେ ଭାସି ଯାଆନ୍ତି । ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ତ ଗୋଟିଏ ଅଂଶର ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆସିଯାଇଛି । ଭୋଟବେଳେ କିଛି ଟଙ୍କା ପାଇବୁ । ପାଞ୍ଚଟି ଭୋଟର ଦାମ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା, ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା । ପରଶଶତ ଭୋଟ ହେଲେ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ଏକ ଗରିବ ପରିବାର ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା ପାଉଛି । ଫଳରେ ଟଙ୍କାରେ ବିକ୍ରି ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଏହା ହିଁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ନିର୍ବାଚନ ! ଭୋଟ ସମୟରେ ଏହା ହିଁ ହୁଏ । ଏହି ଟଙ୍କା କେଉଁଠୁ ଆସେ ? ପୁଞ୍ଜିପତି, ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟୀ, କଳାଟଙ୍କା କାରବାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଆସେ, ସରକାରୀ ଫଣ୍ଡରୁ ମଧ୍ୟ ଆସେ ।

ସେମାନେ ଭୋଟରେ ଯେଉଁ ଟଙ୍କା ଢାଳନ୍ତି, ତା' ଜିନିଷପତ୍ରର ଦାମ ବଢ଼ାଇ, ଟ୍ୟାକ୍ସ ବଢ଼ାଇ ସୁଧ ମୂଲ୍ୟସହ ବହୁଗୁଣ କଡ଼ାଗଣ୍ଡା ଆଦାୟ କରିନିଅନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ by the people, for the people, of the people (ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ, ଲୋକଙ୍କର) ଖାଲି ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକରେ ଅଛି । ବାସ୍ତବରେ ଝଲିଛି, by the capitalist, for the capitalist, of the capitalist (ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା, ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କ ପାଇଁ, ପୁଞ୍ଜିପତିଙ୍କର) । ମନି ପାଞ୍ଚାର, ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟିଭ ପାଞ୍ଚାର, ମିଡିଆ ପାଞ୍ଚାର ଓ ମସଲ ପଞ୍ଚାର (ଅର୍ଥ ବଳ, ପ୍ରଶାସନିକ ବଳ, ପ୍ରଚାର ଓ ଗୁଣ୍ଡାମାନଙ୍କର ଶକ୍ତି) ଭୋଟର ଫଳାଫଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ । ଲୋକେ ଆମକୁ କୁହନ୍ତି, ଆପଣମାନେ ପାଗଳ । ଆପଣମାନେ ଭୋଟ ବି ଝହାନ୍ତି, ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଝହାନ୍ତି । ଆମେ କହୁ, ହଁ ଆମେ ପାଗଳ । ଏହିଭଳି ପାଗଳ ହୋଇ ଆମେ ଯେମିତି ରହିପାରୁ । କାରଣ ଆମେ ମାଲିକର ଟଙ୍କାରେ ଚଳୁନା । ପୁଞ୍ଜିପତିମାନଙ୍କ ଟଙ୍କାରେ ଚଳୁନା । ଆପଣମାନଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ହିଁ ଚଳୁ । ଆଉ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆମେ ଠକିବାକୁ ଝହୁଁନା । ଫଳରେ ରାଜନୀତି ଦୁଇଟି । ଗୋଟିଏ ହେଲା ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ରାଜନୀତି, ଆଉ ଗୋଟିଏ ହେଲା, ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାର ରାଜନୀତି । ଏହିସବୁ ବୁଝୁଆ ପାର୍ଟି- ବିଜେପି, କଂଗ୍ରେସ, ଆଞ୍ଚଳିକ ବୁଝୁଆ ପାର୍ଟି- ଏମାନଙ୍କର ରାଜନୀତି ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ରାଜନୀତି । ଆଉ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(ସି)ର ରାଜନୀତି ହେଉଛି ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରି ଶୋଷଣମୁକ୍ତ ସମାଜତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ରାଜନୀତି ।

### ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ବାମପନ୍ଥାକୁ କଲୁଷିତ କରିଛି

ବର୍ତ୍ତମାନ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍) କିଛି ଆସନ ପାଇବା ପାଇଁ ବାମପନ୍ଥା ଆନ୍ଦୋଳନର ରାସ୍ତା ଛାଡ଼ି ଦେଇ ପୁଞ୍ଜିବାଦକୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ରାଜନୀତି ସହିତ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଛି । ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍)ର ବର୍ତ୍ତମାନର ଏହି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ପୂର୍ବରୁ ନଥିଲା । ଅବିଭକ୍ତ ସିପିଆଇ ଏକଦା ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟରେ ସର୍ବବୃହତ ବିରୋଧୀ ଦଳ ଥିଲା । ୧୯୫୨ ମସିହାରେ ଏହି କଲିକତାରେ ସି.ପି.ଆଇ ଅଧିକାଂଶ ଆସନରେ ଜିତିଥିଲା । ୧୯୬୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିପିଆଇ, ସିପିଏମ୍ ମିଳିତାଣୁ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ । ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ସରକାରୀ ଗାଦିରେ ବସିବା ପରଠାରୁ ସେମାନଙ୍କର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଗଲେ । ସେମାନେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର ରାସ୍ତା ପରିତ୍ୟାଗ କରିଗଲିଲେ । ତା'ପରେ ସି.ପି.ଆଇ(ଏମ୍) ୩୪ବର୍ଷ ଶାସନ କରିଛି । ଏହି ୩୪ବର୍ଷ ଶାସନ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ତ ଶକ୍ତି ବଢ଼ିବା କଥା ! ତା'ହେଲେ ଶକ୍ତି କ୍ଷୟ ହେଲା କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଆଜି ତୃଣମୂଳ ବିରୋଧୀ ଜନଗଣ ସି.ପି.ଏମ୍‌କୁ ବିକଳ ଭାବୁ ନାହାନ୍ତି ? କାହିଁକି ଆଜି ସେମାନେ କଂଗ୍ରେସର ହାତ ଏବଂ ଏକ ପାରର ହାତ ଛାଡ଼ି

ଝଲିପାରୁନାହାନ୍ତି ? ସିପିଏମ୍‌ର କର୍ମୀମାନେ ଭାବି ଦେଖନ୍ତୁ, ଦଳର ନେତୃତ୍ୱ ଦଳକୁ କେଉଁ ଅବସ୍ଥାକୁ ଖସାଇ ଆଣିଛନ୍ତି ! ସେମାନେ ୩୪ ବର୍ଷ ପୁଞ୍ଜିପତିମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନକୁ ଦମନ କରିଛନ୍ତି । ସର୍ବତ୍ର ଏକଛତ୍ର ଦଳୀୟ ଆଧିପତ୍ୟ କାୟେମ କରିଛନ୍ତି, ବିରୋଧୀମାନଙ୍କର କଣ୍ଠରୋଧ କରିଛନ୍ତି, ଦଳୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଅସାମାଜିକ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି - ଏହିଭଳି ଭାବେ ବାମପନ୍ଥାକୁ କଳଙ୍କିତ କରିଛନ୍ତି । ଯାଦବଲରେ ବ୍ରିଟିଶ ଶାସନରୁ କଂଗ୍ରେସ ଶାସନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାମପନ୍ଥାର ଘାଟି ପଶିମବଙ୍ଗରେ ଦକ୍ଷିଣପନ୍ଥାମାନେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେଲେ, ବିଜେପି ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ପାରିଲା । ୧୯୬୯ ମସିହାରେ ହିଁ କମ୍ରେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଏହି ବିପଦ ସମ୍ପର୍କରେ ସତର୍କ କରାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେ କହିଥିଲେ, “ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜନସଂଘ ଭଳି ଧର୍ମୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରବାଦୀମାନେ ଅନେଇ ବସିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସୁଯୋଗକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛନ୍ତି । ବାମପନ୍ଥା ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କର ଯେଉଁ ଆକର୍ଷଣ ଆଜି ମଧ୍ୟ ରହିଛି, ତାହା ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲେ ସେମାନେ ଆତ୍ମପ୍ରକାଶ କରିବେ । ଏକଥାଟି କ୍ଷମତାସୀନ ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍) ନେତାମାନେ ବୁଝୁ ନାହାନ୍ତି । .... ଏହିଭାବେ ଏମାନେ କମ୍ୟୁନିଜମର ସୁନାମ ନଷ୍ଟ କରିଦେଇ ଏହାକୁ କାଳିମାଳିପୁ କରିଛନ୍ତି ।” ଯେଉଁ ଅବିଭକ୍ତ ବଙ୍ଗ ପ୍ରଦେଶରେ ଦିନେ ଦେଶବନ୍ଧୁ, ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ, ଶରତଚନ୍ଦ୍ର, ସୁବାଷବୋଷଙ୍କ ପ୍ରଭାବରେ ଶ୍ୟାମାପ୍ରସାଦ ମୁଖାର୍ଜୀଙ୍କ ହିନ୍ଦୁମହାସଭା ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ପାରି ନଥିଲା, ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍)ର ଶାସନ ସମୟରେ ବାମପନ୍ଥାକୁ କଳଙ୍କିତ କରି ସେହି ସୁଯୋଗ ଏମାନେ କରିଦେଲେ । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଗତ ଲୋକସଭା ଭୋଟରେ ଆମେ ଶୁଣିଛୁ, ସର୍ବତ୍ର ଗୋଟିଏ କଥା - ‘ଏବେ ରାମ, ପରେ ବାମ’ । ଆଲିମୁଦିନ ଷ୍ଟିଟ [ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍)ର ରାଜ୍ୟ ଦପ୍ତର] ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା କି ନାହିଁ, ତା’ ଆମେ ଜାଣୁନା । ମାତ୍ର ପଶିମବଙ୍ଗରେ ସର୍ବତ୍ର ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍) କର୍ମୀମାନଙ୍କର ମୁହଁରୁ ଏହା ଶୁଣିବାକୁ ମିଳୁଛି । ଏହି ସୁବିଧାବାଦ କିଏ ଶିଖେଇଛି ? ସତ୍ ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍)କର୍ମୀ-ସମର୍ଥକମାନେ ଭାବି ଦେଖନ୍ତୁ, ଭୋଟସର୍ବସ୍ୱ ରାଜନୀତିର ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଚ୍ୟାକ୍ରିସର ଦୁହି ଦେଇ ସି.ପି.ଆଇ.(ଏମ୍)ନେତୃତ୍ୱ ଆଜି କେଉଁ ଜାଗାକୁ ଖସିଆସିଛି !

**ଧର୍ମର ଜୁଆର ଯେତେ ବଜୁଛି**

**ନୈତିକ ଅଧଃପତନ ମଧ୍ୟ ସେତେ ବଜୁଛି**

ଏହି ପୁଞ୍ଜିବାଦ ମଣିଷର ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱକୁ ଧ୍ୱଂସ କରୁଛି । ବିବେକକୁ ଧ୍ୱଂସ କରୁଛି । ଚରିତ୍ରକୁ ହତ୍ୟା କରୁଛି । ହୃଦୟ ନରହିଲେ ହୃଦୟବୃତ୍ତି ଥାଏ ନା କଣ ? ବ୍ୟକ୍ତିର ବିବେକ ନଥାଏ ଯଦି ସମାଜରେ ବିବେକ ନଥାଏ । ସମାଜ ବିବେକ ହିଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ବିବେକରେ ପ୍ରାଣ ସଂଚାର କରେ ଆଉ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ସାମାଜିକ ଆନ୍ଦୋଳନ

ଏହି ବିବେକକୁ ଜନ୍ମଦିଏ । ପାରିବାରିକ ଜୀବନରେ ସ୍ନେହ-ମମତା, ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଦାୟିତ୍ୱ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସବୁକିଛି ଧ୍ୟାନ ସହୋଦୟ । ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ- ଅବିଶ୍ୱାସ-ତିକ୍ତତା ସମ୍ପର୍କକୁ ବିଷାକ୍ତ କରି ଦେଉଛି, ବିଚ୍ଛେଦ ମଧ୍ୟ ଘଟୁଛି । ସନ୍ତାନ ସନ୍ତତିଙ୍କ ଉପରେ ଏହାର କ୍ଷତିକାରକ ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ୁଛି । ଏହାକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତା କରିବା ଭଳି ପୂର୍ବର ସେହି ମାତୃତ୍ୱ ପିତୃତ୍ୱ ଲୁପ୍ତ ପ୍ରାୟ । ଅସହାୟ ବୃଦ୍ଧ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ସନ୍ତାନ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଫିଙ୍ଗିଦିଏ ନଚେତ୍ ବୃଦ୍ଧାଶ୍ରମକୁ ନିର୍ବାସନରେ ପଠେଇ ଦିଏ । ମଦ, ଗଞ୍ଜେଇ, ଡ୍ରଗ୍ସ ଆଡ଼ିକ୍ସନ୍ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଆଉ ଏକ ଆଡ଼ିକ୍ସନ୍- ସେକ୍ସ ଆଡ଼ିକ୍ସନ୍ ଭୟାବହ ରୂପ ଧାରଣ କରିଛି । ସାରା ଦିନ ଯୌନତା ନେଇ ମଉ ରୁହ । ଟେଲିଭିଜନ୍ ମୋବାଇଲରେ କଦର୍ଯ୍ୟ ଛବି ଦେଖା, କଦର୍ଯ୍ୟ ବହି ପଢ଼ି, ଯୌନ ଚିନ୍ତାରେ ବୁଡ଼ି ରୁହ । ନାରୀ ଦେହ ଦେଖିଲେ ହିଁ ଅସଭ୍ୟ କଦର୍ଯ୍ୟ ଆଚରଣ କର । ଆଉ ଗୋଟିଏ ହେଲା ଭୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରତି ଆଡ଼ିକ୍ସନ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ପକେଟରେ ଟଙ୍କା ନଥାଇ ଗୋଟିଏ ମୋବାଇଲ ଦରକାର । ଘରେ ତୁଲି ଜଳେନା ବାହାରକୁ ବାହାରିଲେ ଚିକ୍ଚିକିଆ ଜାମା ବା ଶାଢ଼ି ଦରକାର । ଗାଁର ଗରୀବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ ବି ଏହି ଭୋଗବାଦର ପ୍ରଭାବ ଚାଲି ଯାଇଛି । ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଏହି ଆଡ଼ିକ୍ସନ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । କାରଣ, ଯୁବକମାନଙ୍କର ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ ଧ୍ୟାନ କରି ନପାରିଲେ ପୁଞ୍ଜିବାଦର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବିପନ୍ନ ହେବ । ଏହି ଯୁବକମାନେ ରାମମୋହନ, ବିଦ୍ୟାସାଗର, ଫୁଲେ, ବିବେକାନନ୍ଦ, ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ, ଶରତଚନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରେମଚନ୍ଦ୍ର, ସୁବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ ଭାରତୀ, ଗୋପବନ୍ଧୁ, ସୁବାଷ ବୋଷ, ଭଗତ୍ ସିଂହାନଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ଗଣମାଧ୍ୟମର ପ୍ରଚାର ଯୋଗୁ ଏମାନେ କେବଳ ଫିଲ୍ମ୍‌ସ୍ତାରମାନଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି, କ୍ରିକେଟ୍ ଷ୍ଟାରମାନଙ୍କୁ ଜାଣନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାହା ସହିତ କାହାର ପ୍ରେମ ଚାଲିଛି, କାହା ସହିତ ବିଚ୍ଛେଦ ହେଉଛି, କିଏ କେଉଁଠାକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଉଛି, କାହାର କେତେ ବ୍ୟାଙ୍କ ବ୍ୟାଲାନୁ ଅଛି, ଏହି ଖବର ସବୁ ଜାଣନ୍ତି । ପ୍ରତିଦିନ ଖବରକାଗଜର ପୃଷ୍ଠା ଖୋଲିଲେ ହିଁ ପାଇବେ ଧର୍ଷଣର ଖବର । ତିନି ବର୍ଷର ଶିଶୁ, ଛଅ ମାସର ଶିଶୁ କନ୍ୟା ଧର୍ଷଣ ହେଉଛି । ଅଗି-ନବେ ବର୍ଷର ବୃଦ୍ଧା ଧର୍ଷଣ ହେଉଛି ! ବାପା ଝିଅକୁ ଧର୍ଷଣ କରୁଛି ! ଗତ ୨୮ ଜୁଲାଇର ଖବରକାଗଜରେ ବାହାରିଛି, ଆଲିପୁର କୋର୍ଟରେ ମାମଲା ଚଳୁଛି, ପୁଅ ମା'କୁ ଧର୍ଷଣ କରିଛି । କି ଭୟଙ୍କର ପରିସ୍ଥିତି ! କେଉଁଠି ଆମେ ବାସ କରୁଛୁ ! ଏହା ତ ପଶୁଜଗତରେ ବି ଘଟେନା । ଏହା କିପରି ଘଟୁଛି । ପୂଜା-ନମାଜ, ଧର୍ମର ଜୁଆର ଯେତେ ବହୁଛି- ସେତେ ଧର୍ଷଣର ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ବହୁଛି । କୌଣସି ଧର୍ମଗୁରୁ, ମନ୍ଦିର-ମସଜିଦ୍-ଗାର୍ଜୀ ଏହାର ପ୍ରତିବାଦରେ ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ଓହ୍ଲାଇ ନାହିଁ । ଅଥଚ, ଧର୍ମ ହିଁ ଦିନେ ସମସ୍ତ ଅନ୍ୟାୟର ପ୍ରତିବାଦରେ ଲଢେଇ କରିଥିଲା । ଦେଶରେ ଯେ ଏହିଭଳି ଭୟଙ୍କର ପରିସ୍ଥିତି

ହୋଇପାରେ ତା’ ରାମମୋହନ, ବିଦ୍ୟାସାଗର, ଫୁଲେ, ବିବେକାନନ୍ଦ, ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ, ଶରତଚନ୍ଦ୍ର, ପ୍ରେମଚନ୍ଦ୍ର, ଗୋପବନ୍ଧୁ, ନଜରୁଲ, ଦେଶବନ୍ଧୁ, ତିଳକ, ଲାଲା ଲାଜପତ, ସୁଭାଷ ବୋଷ, ଭଗତସିଂଙ୍କ ଭଳି ବଡ଼ ମଣିଷମାନେ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନରେ କ’ଣ ଏହା ଭାବିଥିଲେ ? ପୁଞ୍ଜିବାଦ ସଭ୍ୟତାକୁ କେଉଁ ନରକ ପୁରକୁ ନେଇଯାଉଛି !

ଫଳରେ ଜନଗଣଙ୍କର ମୂଳ ଶତ୍ରୁ ପୁଞ୍ଜିବାଦ । ଲଢ଼େଇ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେବ । ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଏକମାତ୍ର ଆମ ଦଳ ବିପ୍ଳବର ଝଣ୍ଡା ନେଇ ଠିଆ ହୋଇଛି । ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବିରୋଧୀ ସମାଜତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବ । ଆମେ କହିବାକୁ ଚାହୁଁ, ବିଜେପି ଯଦି ଭୋଟରେ ହାରେ ତେବେ ତା ଭଲ । ତା’ର ଔଦ୍ଧତ୍ୟ, ଉଗ୍ର ହିନ୍ଦୁତ୍ୱ, don't care (ବେପରୁଖି) ଭାବ କିଛିଟା କମିବ । ମାତ୍ର ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ମେଣ୍ଟ ଜିତିଲେ ମଧ୍ୟ ଜନଜୀବନର କୌଣସି ସମସ୍ୟା ଦୂର ହେବ ନାହିଁ, ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକତା ମଧ୍ୟ ଦୂର ହେବ ନାହିଁ । କାରଣ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ସହିତ ସେମାନଙ୍କର ରହିଛି ନିବିଡ଼ ସମ୍ପର୍କ । ଏହାର ଅଂଶୀଦାରମାନେ କେହି ସିକ୍ୟୁଲାର ନୁହଁନ୍ତି । ସିକ୍ୟୁଲାର କଥାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଆମ ଭାଷାରେ କହୁନାହିଁ, ନେତାଜୀଙ୍କ ଭାଷାରେ କହୁଛି - ‘ରାଜନୀତି ସହିତ ଧର୍ମର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରହିବ ନାହିଁ । ରାଜନୀତି ବୈଜ୍ଞାନିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ, ରାଜନୈତିକ ଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ପରିଷ୍କଳିତ ହେବ ।’ ଶରତଚନ୍ଦ୍ର, ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ମଧ୍ୟ ତାହା ହିଁ କହିଛନ୍ତି । କମ୍ରେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଆହୁରି ଉନ୍ନତ ରୂପରେ କହିଛନ୍ତି, ସିକ୍ୟୁଲାର ଅର୍ଥ ପାର୍ଥବ । ଏହି ଜଗତ ହିଁ ସତ୍ୟ । ତାହାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ସିକ୍ୟୁଲାର ହୁମାନିଜିମ (ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ମାନବତାବାଦ) ଆସିଛି ।

ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏମାନେ କେହି ସିକ୍ୟୁଲାର ନୁହଁନ୍ତି । ଏମାନେ କେହି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ନୁହଁନ୍ତି । ବିଜେପିକୁ ଯଦି ଶିଳ୍ପପତିମାନେ ୧୦୦ଟଙ୍କା ଦିଅନ୍ତି, ଏମାନଙ୍କ ଇଲେକସନ ଫଣ୍ଡରେ ଅନ୍ତତଃ ଦିଅନ୍ତି ୩୦ଟଙ୍କା, ୪୦ଟଙ୍କା । ଏମାନେ କେନ୍ଦ୍ରରେ ସରକାରୀ ଗାଦିରେ ବସିଲେ ଦେଶର ସମସ୍ତ ମୌଳିକ ସମସ୍ୟା ଅପରିବର୍ତ୍ତୀତ ରହିବ, ପୁଞ୍ଜିବାଦର ନିୟମରେ ବଢ଼ିଚାଲିବ । କାରଣ ବିଜେପି ଓ ଏମାନଙ୍କ ‘ଇଣ୍ଡିଆ’ ମେଣ୍ଟ ଉଭୟଙ୍କର ରାଜନୀତି ହିଁ ବୁର୍ଜୁଆ ରାଜନୀତି, ଏମାନେ ଜଣେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କର ବୁର୍ଜୁଆ ବିକକ୍ଷ । ଏହାର ଏକମାତ୍ର ବିକକ୍ଷ ହେଉଛି, ସର୍ବହରା ରାଜନୀତି, ସର୍ବହରା ବିକକ୍ଷ । ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶୋଷିତ ଜନଗଣଙ୍କର ବିକକ୍ଷ । ସେଥିପାଇଁ ସର୍ବହରା ବିକକ୍ଷ ଆବଶ୍ୟକ । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଦରକାର ସଂଗ୍ରାମୀ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ, ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମ । ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ବାମପନ୍ଥୀମାନଙ୍କର ଐକ୍ୟବନ୍ଧ ମେଣ୍ଟ ଚାହୁଁ । ସେମାନେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଆସନ୍ତୁ । ନିଜ୍ଜକ କିଛି ସିଟ୍ ପାଇବା ଲୋଭରେ ଆ ସାଙ୍ଗରେ, ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ଐକ୍ୟ ନୁହେଁ, ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ

ସ୍ଵାର୍ଥରେ ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମର ସ୍ଵାର୍ଥରେ ଐକ୍ୟ ଝହୁଁ । ଯଦି ସିପିଏମ୍ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନରେ ଥା'ନ୍ତା, ତାହେଲେ ଦିଲ୍ଲୀର ଐତିହାସିକ କୃଷକ ଆନ୍ଦୋଳନ ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷକୁ ବ୍ୟାପୀ ଯାଇଥାନ୍ତା । ଗଣଆନ୍ଦୋଳନର କେତେ ବଡ଼ ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ! ଆମେ ସାଧାନୁଯାୟୀ ଏକକଭାବେ ଚେଷ୍ଟା କରିଛୁ । କଂଗ୍ରେସ ସହିତ ଯିବେ ବୋଲି, ସଂଗ୍ରାମୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଝହାନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି, ଏପରିକି ଆମକୁ ନଜଣାଇ ସେମାନେ ଆମ ସହିତ ହୋଇଥିବା ଓପାର୍ଟି ବାମ ଐକ୍ୟ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ । ସିପିଆଇ(ଏମ୍) କର୍ମୀମାନେ ଥରେ ଭାବନ୍ତୁ, କେତେବଡ଼ ସମ୍ଭାବନା ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା । ଏମାନେ ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ୧୯୬୬ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବାମପନ୍ଥୀ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କର କର୍ମୀମାନେ ମାଡ଼ ଖାଇଛନ୍ତି, ଜେଲ ଯାଇଛନ୍ତି, ଗୁଳି ଖାଇଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ୧୯୬୭ ମସିହାରେ ଯେମିତି ଏମାନେ ସରକାରୀ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଲେ ସେମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ବଦଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ମାଲିକମାନଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥରେ ଆଇନ୍ ଶୁଖିଲା ରକ୍ଷା ନାଁରେ କଂଗ୍ରେସ, ବିଜେପି ଭଳି ଶ୍ରମିକ-କୃଷକମାନଙ୍କର ସଂଗ୍ରାମକୁ ନୃସଂଶଭାବେ ଦମନ କଲେ, ବିରୁଦ୍ଧତାର କଣ୍ଠରୋଧ କଲେ । ପେଟିବୁର୍ଜୁଆ ପାର୍ଟିମାନେ ଯେମିତି ସରକାରୀ କ୍ଷମତାକୁ ଆସିଲେ ବୁର୍ଜୁଆ ପାର୍ଟି ଭଳି ଆଚରଣ କରନ୍ତି, ଏମାନେ ମଧ୍ୟ ତାହା କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ନକଲି କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ, ଆମେ ହେଉଛୁ ପ୍ରକୃତ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ । ଏମାନେ ହେଉଛନ୍ତି reformist left (ସଂସ୍କାରବାଦୀ ବାମପନ୍ଥୀ), ଆମେ ହେଉଛୁ revolutionary left (ବିପ୍ଳବୀ ବାମପନ୍ଥୀ) ଏହିଠାରେ ହିଁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଆମର ମୌଳିକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ।

### ଗରିବ ମଣିଷକୁ ନିଜ ସ୍ଵାର୍ଥରେ ହିଁ ରାଜନୀତି ବୁଝିବାକୁ ହେବ

ଆଉ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ କହିବି, ଏ ଦେଶରେ କିଛି ହେବନାହିଁ- ଏଭଳି ଚିନ୍ତା ଦ୍ଵାରା ଜନଗଣଙ୍କର କୌଣସି ଲାଭ ହେବନାହିଁ, ବରଂ କ୍ଷତି ହେବ । ତା'ଦ୍ଵାରା ହତାଶା ହିଁ ବଢ଼ିବ । ଏହି ସଂକଟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବଢ଼ି ଚାଲିବ । ସବୁ ଦଳ ହିଁ ସମାନ, ମୁହଁରେ ଭଲ ଭଲ କଥା କୁହନ୍ତି, ପ୍ରକୃତରେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ସମାନ- ଏକଥା କହିଲେ ଆମ ପ୍ରତି ଅବିଚାର କରା ହେବ । ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରେ ନାହିଁ । ଆମେ ଲୋକଙ୍କୁ ଠକୁ ନା, ମିଥ୍ୟା କଥା କହୁନା । ଆମେ ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୀତି-ଆଦର୍ଶ ନେଇ ଚାଲୁ । ଜନଗଣଙ୍କୁ କହିବି, ରାଜନୀତି ବୁଝନ୍ତୁ । ପ୍ରତି ଥର ଭୋଟ ଆସିଲେ, ଏହି ନେତାମାନେ ଏଇଆ କରିବୁ ସେଇଆ କରିବୁ ଆଦି ନାନା ରଙ୍ଗିନ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଅନ୍ତି । ମନଭୁଲାଣିଆ କଥା କୁହନ୍ତି । ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରଚାର ହୁଏ । ଚିତ୍ତରେ, ରେଡିଓରେ ପ୍ରଚାର ହୁଏ । ଆପଣମାନେ ମଧ୍ୟ ହାତ୍ଵାରେ ଭାସି ଯାଆନ୍ତି । ନେତାମାନେ ଠକାନ୍ତି,

ଏକଥା ଠିକ୍ । କିନ୍ତୁ ଆପଣମାନେ ଠକି ହେଉଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ଆମେ ବି ଯଦି ଠକିବାକୁ ଚାହୁଁ, ଆପଣମାନେ ଠକି ହେବେ କାହିଁକି ? ଆପଣମାନେ ଆଖି ଖୋଲା ରଖନ୍ତୁ । ରାଜନୀତି ବୁଝନ୍ତୁ । ଆମେ ଘର ସଂସାର କରୁ, ପୁଅଝିଅ ନେଇ ଘର କରୁ, ସାତରେ ନାହିଁ କି ପାଞ୍ଚରେ ନାହିଁ, ଏତେ ରାଜନୀତି ଆମକୁ ଯୋଷାଏ ନାହିଁ- ଏସବୁ କଥା କହିଲେ ବାରମ୍ବାର ଠକାମୀର ଶୀକାର ହେବେ । ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଠକାମୀର ଶୀକାର ହୋଇଛନ୍ତି । ଗାଟା-ବିରଲା ଘରର ପୁଅଝିଅମାନେ ରକ୍ତ ଝରାଇନାହାନ୍ତି, ପ୍ରାଣ ଦେଇନାହାନ୍ତି, ଦେଇଛନ୍ତି ସାଧାରଣ ଘରର ପୁଅଝିଅମାନେ । ଅଥଚ କ୍ଷମତା ଦଖଲ କଲା ପୁଞ୍ଜିପତିଶ୍ରେଣୀ । ସେଦିନ ଜନଗଣ ବୁଝିବାକୁ ଚାହୁଁନାହାନ୍ତି, ଗାନ୍ଧୀଜୀ ସଠିକ୍ ନା ସୁଭାଷ ବୋଷ ସଠିକ୍ । ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଜନଗଣ କହୁଥିଲେ, ଅଦା ବେପାରୀ ହୋଇ ଜାହାଜର ଖବର ରଖି କଣ କରିବୁ ? ଏତେକଥା ବୁଝୁନା । ଆଉ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ତ ଅବତାର, ସନ୍ୟାସୀଙ୍କ ଭଳି, ଏହିଭଳି ଏକ ଭାବନା ଥିଲା ।

ଏହାଦ୍ଵାରା ଫଳ ଯା'ହେବା କଥା ତା' ହିଁ ହୋଇଛି । ଆଜି ମଧ୍ୟ ଯଦି ସେହି ସମାନ କଥା ଚାଲେ, ରାଜନୀତି ବୁଝୁନା, ଆମେ ସାଧାସିଧା ମଣିଷ, ତାହେଲେ ବାରମ୍ବାର ଠକାମୀର ଶୀକାର ହେବେ । ରାଜନୀତି ଅଛି ଆପଣଙ୍କ ଘରେ । ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ଚୁଲି ଜଳିବ କି ନାହିଁ, କଢ଼େଇରେ ତେଲ ଢାଳିପାରିବେ କି ନାହିଁ, ଘରେ ବଡ଼ି ଜଳିବ କି ନାହିଁ, ପୁଅଝିଅମାନଙ୍କର ପଢ଼ାଶୁଣା ହେବ କି ନାହିଁ, ଚିକିତ୍ସା ହେବ କି ନାହିଁ, ଚିକିତ୍ସା ମିଳିବ କି ନାହିଁ, ମିଳିଲେ ବି ତା ରହିବ କି ନାହିଁ, ଖାଇବାକୁ ମିଳିବ କି ନାହିଁ- ସବୁ କିଛିକୁ ତ ରାଜନୀତି ଠିକ୍ କରୁଛି । ଆପଣ ତ ରାଜନୀତି ଦ୍ଵାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଛନ୍ତି । ଆପଣ ଗୋଟିଏ ଦଳକୁ ଭୋଟ ଦେଉଛନ୍ତି, ତାକୁ ଜିତିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି - ଏହା ତ ରାଜନୀତି । ଅଥଚ ରାଜନୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ଭାବିବେ ନାହିଁ, ଏମିତି ତ ଚଳେ ନା । ମୁଣ୍ଡ ଖେଲାଇବାକୁ ହେବ, ଭାବିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରତିଦିନ ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ପରିଶ୍ରମ ପରେ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁମାନେ ପଢ଼ି ଜାଣନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ିବାକୁ ହେବ । ବଂଚିବାର ତାଗିଦରେ ଏହା କରିବାକୁ ହେବ । ଯେଉଁମାନେ ପଢ଼ା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଶୁଣିବାକୁ ହେବ । ବିଚାର କରିବାକୁ ହେବ, କେଉଁ ଦଳ ଧନୀର, କେଉଁ ଦଳ ଗରୀବର, କେଉଁ ଦଳ ଶୋଷକ ଶ୍ରେଣୀର, କେଉଁ ଦଳ ଶୋଷିତ ଜନଗଣଙ୍କର, କେଉଁ ଦଳ ନିର୍ବାଚନୀ ହାତୀ ଉଠାଇ ଫାଇଦା ହାସଲ କରେ, ଆଉ କେଉଁ ଦଳ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ, ଶ୍ରେଣୀ ସଂଗ୍ରାମର ପଥରେ ବିପ୍ଳବର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଗ୍ରହଣ କରେ । ଏହା ନହେଲେ ବାରମ୍ବାର ଠକାମୀର ଶୀକାର ହେବେ । ଦଳେ ଯିବେ, ଆଉ ଦଳେ ଆସିବେ । ତାକୁ ତ ଦେଖୁଛୁ, ଏଥର ଯାକୁ ଦେଖୁ- ଏହା ଚାଲୁ ରହିବ । ବାରମ୍ବାର ଗୋଲକଥା ମଧ୍ୟରେ ଘୁରି ଚାଲିବେ ।

ଅଗଷ୍ଟ ୧୫' ଆସୁଛି । ସେହି ଦିନ ଏହି ନେତାମାନେ ଭାଷଣ ଦେବେ । ଦେଶର କେତେ ଉନ୍ନତି କରିଛନ୍ତି, ତାର ତାଲିକା ଦେବେ । ଏଇ ରାଜଭବନ, ଦିଲ୍ଲୀର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭବନ, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନିବାସ ଆଲୋକମାଳାରେ ସଜ୍ଜିତ ହେବ । ତୋପଧୁନି ହେବ । ବହୁତାରକା ହୋଟେଲରେ ବିରାଟ ଭୋଜି ହେବ । ସେମାନେ ଫୋପାଡ଼ିଥିବା ଅଇଁଠା ଖାଦ୍ୟକୁ ଡଷ୍ଟବିନରୁ ଗୋଟେଇ ଖାଇବେ ଆମ ଦେଶର ଫୁଟପାଥର ପୁଅଝିଅମାନେ । ଯେଉଁମାନେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, କେଉଁଠି ସେମାନଙ୍କ ଘର, ଠିକଣା, ଫୁଟପଥରେ ଜନ୍ମ ଆଉ ଫୁଟପାଥରେ ହିଁ ମୃତ୍ୟୁ । ନିତି ଦିନର ଘଟଣା ଭଳି ସେହି ଦିନ ମଧ୍ୟ ରାତିର ଅନ୍ଧକାରରେ ଅସହନୀୟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ପୀଡ଼ିତା ମା'ଭଉଣୀମାନେ ଦେହ ବିକ୍ରିର ବଜାରରେ ପଶ୍ୟ ହୋଇ ଠିଆହେବେ । ଏ ଚିତ୍ର ଚରମ ଦୁଃଖର, ଅସହନୀୟ ବେଦନାର ।

ପୁଞ୍ଜିବାଦ ସୃଷ୍ଟି (ପୁଞ୍ଜିବାଦରୁ ଯାହା ଆରମ୍ଭ) ଏହି ନିଷ୍ଠୁର ଶୋଷଣ, ଭୟାବହ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ, ବେକାରୀତ୍ଵର ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଦରଦାମ ବୃଦ୍ଧିର ନିଆଁ, ମନୁଷ୍ୟତ୍ଵର ଧ୍ଵଂସ, ଧର୍ଷଣ-ଗଣଧର୍ଷଣ, ମନ୍ତ୍ରୀତ୍ଵର କ୍ଷମତାଲୋଭା ନେତାମାନଙ୍କର ନିର୍ଲଜ୍ଜ ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଭଣ୍ଡାମା-ଏଗୁଡ଼ିକୁ କ'ଣ ଆପଣମାନେ ଚାଲିବାକୁ ଦେବେ ? ବଢ଼େଇବାକୁ ଦେବେ, ନା, କମ୍ପେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଶିକ୍ଷାରେ ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବିରୋଧୀ ସମାଜତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଗ୍ରହଣ କରିବେ ?

ଆପଣମାନେ କ'ଣ ଭୁଲି ପାରନ୍ତି, ଏହି ଦେଶରେ ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ଖୁଦାରାମ ହସି ହସି ସହିଦର ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ବାଘାଯତୀନ ବାଲେଶ୍ଵର ଯୁଦ୍ଧରେ ଯେତେବେଳେ ଗୁଳିବିଦ୍ଧ ହୋଇ ମୃତ୍ୟୁଶୟ୍ୟାରେ, ସେତେବେଳେ ସେ ପାଣି ମାଗିଥିଲେ । ଉପସ୍ଥିତ ଜନୈକ ଇଂରେଜ ଅଫିସର ପାଣି ନେଇ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲେ, ଏହି ପାଣି ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ କରିବେ ନାହିଁ । ତା'ପରେ ସେ ନିଃଶବ୍ଦରେ ଆଖି ବୁଜିଲେ । ପ୍ରୀତିଲତା ସୂର୍ଯ୍ୟସେନଙ୍କୁ କହିଥିଲେ, ମୁଁ ଫେରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ଲତେଇରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରି ଦେଖେଇ ଦେବି, ଭାରତର ଝିଅମାନେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଜୀବନ ଦେଇ ପାରନ୍ତି । ପ୍ରୀତିଲତା ଆଉ ଫେରି ନାହାନ୍ତି । ଆସଫାକୁଲୁଙ୍କୁ ବ୍ରିଟିଶ ଅଫିସର ପଚାରିଥିଲେ, ତୁମେ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ ଆସିଲ କାହିଁକି ? ଯେଉଁମାନେ ତୁମକୁ ଏହି ପଥରେ ଆଣିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ନାମ କୁହ, ତା'ହେଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ବଂଚେଇ ଦେବି ।

ଆସଫାକୁଲୁ ଖାଁ ଦୃତଭାବେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଫାଶୀ ମଂଚରେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଦେଇଥିଲେ । ଭଗତ୍ ସିଂଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁମାନେ କହିଥିଲେ, ତୁମେ ଯଦି ରାଜି ହୁଅ, ତୁମକୁ ଜେଲରୁ ବାହାର କରି ଆଣିପାରିବୁ । ସେ

ରାଜି ହୋଇ ନଥିଲେ । କହିଥିଲେ, ମୋର ନାମ ବର୍ତ୍ତମାନ ବିପ୍ଳବର ପ୍ରତୀକରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଏହି ଭାବେ ବାହାରି ଆସିଲେ ସେହି ପ୍ରତୀକ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରା ହେବ । ମୁଁ ଆନନ୍ଦରେ ଫାସିର ରଜ୍ଜୁକୁ ବରଣ କରିବି । ଏହି ଆଶା ନେଇ ଯେ ଭାରତବର୍ଷରେ ମା’ ମାନେ ମଧ୍ୟ ଚାହିଁବେ ସେମାନଙ୍କ କୋଳରେ ଭଗତ୍ ସିଂ ଜନ୍ମ ନେଉ । ଏହା ଫଳରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହେବ । ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଆଜାଦ ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ, ଜୀବିତ ଅବସ୍ଥାରେ ପୋଲିସ ତାଙ୍କୁ ଧରିପାରିବ ନାହିଁ, ହତ୍ୟା ମଧ୍ୟ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଆହ୍ଲାବାଦର ପାର୍କରେ ପୋଲିସ ଦ୍ୱାରା ପରିବେଷିତ ହୋଇ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲତେଜକରି ଗଲେ ଏବଂ ଶେଷ ଗୁଳିଟି ନିଜର ଆତ୍ମହତ୍ତି ସମ୍ପାଦନ କରିବାରେ ଲଗାଇଲେ । ଏମାନେ ଏବଂ ଏମାନଙ୍କ ଭଳି ଆହୁରି ଅନେକ କଣ ଚାହିଁଥିଲେ ? ଏମାନଙ୍କର ଏହି ମହାନ ସଂଗ୍ରାମ, ଏହି ମହତ ଆତ୍ମଦାନ, ଅପୂରିତ ସ୍ୱପ୍ନ ଏବଂ କୋଟି କୋଟି ଶୋଷିତ ମଣିଷର ଆଖିର ଲୁହ ହିଁ କମ୍ପେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କର ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ଘଟାଇଛି, ଏହି ଯୁଗର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିପ୍ଳବୀ ମତବାଦ ମାର୍କ୍ସବାଦ ଗ୍ରହଣ ଓ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ) ଗଠନ କରିବାରେ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଛି ।

### ଏହି ପାର୍ଟିଟି ଆପଣମାନଙ୍କର

#### ଏହାକୁ ବଡ଼ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଆପଣମାନଙ୍କର

କମ୍ପେଡ୍ ସ୍ ଓ ବନ୍ଧୁଗଣ, ଏହି ପାର୍ଟିଟି ଏମିତି ଏମିତି ଗଢ଼ି ଉଠିନାହିଁ । ଏହି ଦଳ ଗଢ଼ି ଉଠିବାର ଜତିହାସ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ମାର୍କ୍ସବାଦର ଶକ୍ତି କେତେ ଅପରାଜେୟ । କମ୍ପେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କୁ କିଏ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ? ମାର୍କ୍ସବାଦ ହିଁ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ପୁଣି କମ୍ପେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ସେହି ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ଆହୁରି ଉନ୍ନତ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମାର୍କ୍ସବାଦକୁ ବୁଝିବାକୁ ହେବ । ମାର୍କ୍ସବାଦ-ଲେନିନବାଦ-ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ବୁଝିବାକୁ ହେବ, ଆୟତ୍ତ କରିବାକୁ ହେବ, ଯଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାର ଭିତ୍ତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବିପ୍ଳବୀ ଭାବେ ଆମେ ଗଢ଼ି ଉଠିପାରୁ, ସର୍ବହରାର ମହାନ ନେତା ମାର୍କ୍ସବାଦୀ ଚିନ୍ତାନାୟକ କମ୍ପେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଏକମାତ୍ର ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ) ଦଳକୁ ଆହୁରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିପାରୁ, ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଶ୍ରେଣୀସଂଗ୍ରାମକୁ ଜୋରଦାର କରି ପୁଞ୍ଜିବାଦ ବିରୋଧୀ ସମାଜତାନ୍ତ୍ରିକ ବିପ୍ଳବକୁ ସଫଳ କରିପାରୁ । ଆପଣମାନେ ଯେଉଁମାନେ ଦୂରଦୂରାନ୍ତରୁ ଗଭୀର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଆବେଗ ନେଇ ଆସିଛନ୍ତି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏହି ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଯାଆନ୍ତୁ ଯେ, ଏହି ଦଳକୁ ଆହୁରି ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବେ । ଯେଉଁମାନେ ବୟସ୍କ, ସେମାନଙ୍କୁ କହିବି, ଆପଣଙ୍କ ଘରର ଜଣେ ଦୁଇଜଣ ପୁଅଝିଅଙ୍କୁ ଆମକୁ ଦିଅନ୍ତୁ । ସେମାନେ ହୁଏତ ଗୁଳି ଖାଇ ମରିବେ, ଫାସି ଖୁଣ୍ଟରେ ପ୍ରାଣ ଦେବେ, ମାତ୍ର ମର୍ଯ୍ୟାଦାର ସହିତ ମଥା ଉଜ କରି

ମନୁଷ୍ୟତ୍ଵର ଝଣ୍ଡାକୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵତୋଳିତ କରି ବୀରଭଳି ମୃତ୍ୟୁକୁ ବରଣ କରିବେ । ଛାତ୍ର ଯୁବକମାନଙ୍କୁ କହିବି, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵାର୍ଥ, ଲାଭ ଲୋଭ ତ୍ୟାଗ କରି ଦଳେ ଦଳେ ଆଗେଇ ଆସନ୍ତୁ । ଆଉ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ କହିବି, ‘ଆପଣମାନେ ବଡ଼ ହୁଅନ୍ତୁ’, ଦଳପ୍ରତି କେବଳ ଏତିକି ଆକାଂକ୍ଷା ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ହେବନାହିଁ – ଆମକୁ ବଡ଼ ହେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ । ଆପଣମାନେ ସକ୍ରିୟ ସହଯୋଗିତା କରନ୍ତୁ । ଆପଣମାନେ ଘରେ ବାହାରେ, ସର୍ବତ୍ର ଆମର ବକ୍ତବ୍ୟ ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । ଆମ ପକ୍ଷରେ ଠିଆ ହୁଅନ୍ତୁ । ଆପଣମାନଙ୍କର ସର୍ବାତ୍ମକ ସହଯୋଗୀତା ଦରକାର ।

ପରିଶେଷରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି । ଏହି ପାର୍ଟିକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଆପଣମାନଙ୍କର ସମସ୍ତଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ । ଆମର କୌଣସି କର୍ମୀଙ୍କର ଭୁଲ ତ୍ରୁଟି ଦେଖିଲେ ଆପଣମାନେ ଅଭିଭାବକ ଭଳି ସେମାନଙ୍କୁ ସମାଲୋଚନା କରିବେ, ଶାସନ କରିବେ, ସାହାଯ୍ୟ କରିବେ । ଏହା ଆପଣମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ । ଏହି ଦଳଟି କମ୍ପ୍ରେଡ଼ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଦଳ । ମାତ୍ର ଏହି ଦଳଟି ଆପଣମାନଙ୍କର, ଏଦେଶର ଗରୀବ ଲୋକଙ୍କର, ଏଦେଶର ଶୋଷିତ ଜନଗଣଙ୍କର । ଏହି ଦଳଟି ହିଁ ଆପଣମାନଙ୍କର ବଞ୍ଚିବାର ଏକମାତ୍ର ହତିଆର । ଏହି ଦଳଟିକୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ଦାୟିତ୍ଵ ଆପଣମାନଙ୍କର ।



